

บทที่ 3

กฎหมายในการคุ้มครองการทำงานของผู้ต้องขังในต่างประเทศ

3.1 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

3.1.1 การบังคับโทษจำคุกทั่วไป

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีใช้กฎหมายในระบบ Civil Law อำนาจตามกฎหมายที่ทำให้สามารถลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดได้นั้น เริ่มมาจากประมวลกฎหมายอาญา¹ มาตรา 1² บทบัญญัตินี้เป็นหลักที่สำคัญ คือ “ไม่มีความคิด ไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” (Nullumcrimen, Nullapoena sine lege) หรือหลักนี้ในทางวิชาการเรียกว่า “หลักไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” ซึ่งเป็น “หลักประกันในกฎหมายอาญา” และเป็น “หลักรัฐธรรมนูญ” อันเป็นอำนาจที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดได้เป็นผลให้สามารถบังคับโทษจำคุกในเรือนจำได้

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี จะเริ่มจากตำรวจทำหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนและจับกุม เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงอันเป็นความจริงเบื้องต้นแล้ว ก็จะจัดส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการดำเนินการค้นหาความจริงเพิ่มเติม เพื่อยืนยันข้อเท็จจริงแห่งคดี และเพื่อเป็นการแสวงหาพยานหลักฐานให้เพียงพอในการเสนอคดีต่อศาล³ เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่าน้ำหนักพยานหลักฐานที่ได้มาพอสมควรแก่การดำเนินคดีแล้ว ก็จะมีคำสั่งฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจต่อไป

กรณีถ้าเป็นคดีที่ไม่มีข้อยุ่งยาก หรือที่มีโทษปรับสถานเดียวนั้นพนักงานอัยการอาจจะใช้วิธีการทางอาญาแบบเร่งรัด โดยจะไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามปกติ (Schoffericht /accelerate proceedings) วิธีการนี้สามารถทำให้คดีอาญาที่เกิดขึ้นในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีระงับลงได้เป็นจำนวนมาก กล่าวคือ กฎหมายให้อำนาจพนักงานอัยการสามารถจะทำการร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งทางอาญาต่าง ๆ ได้โดยปราศจากกระบวนการพิจารณาคดีของศาลตามขั้นตอนปกติได้ และผู้กระทำความผิดต้องปฏิบัติตามคำสั่งทางอาญาดังกล่าว

¹ Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB)

² Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) Section 1 No punishment Without a Law.

³ Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) Section 163 (Duties of the Police)

ภายในกำหนดเวลา 2 สัปดาห์นับแต่วันที่ผู้กระทำความผิดได้รับคำสั่ง ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวจะมีผลเท่ากับเป็นคำพิพากษา อันจะนำไปสู่การบังคับคดีอาญาต่อไปทันที⁴

สำหรับระบบศาลนั้นผู้พิพากษาสามารถเข้ามาค้นหาพยานหลักฐานเพื่อค้นหาความจริงแท้ได้ ศาลชั้นต้นเป็น “ศาลพิจารณา” (Trial Court) กล่าวคือ เป็นศาลที่ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงและเมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติอย่างไร ศาลชั้นต้นก็จะวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายในเรื่องนั้นต่อไป ซึ่งการที่ศาลชั้นต้นจะฟังว่าข้อเท็จจริงเป็นยุติอย่างไรนั้นตามปกติก็ต้องอาศัยพยานหลักฐานเป็นสำคัญ

การโต้แย้งคัดค้านในข้อเท็จจริงซึ่งจะนำไปสู่การวินิจฉัยในข้อเท็จจริงนั้น จะกระทำได้ครั้งเดียว กล่าวคือใน “ศาลพิจารณา” หรือชอบที่จะมีอย่างมากเพียงสองชั้นเท่านั้น คือ ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ เพราะมีฉะนั้นแล้วผลเสียก็จะเกิดแก่ทั้งคู่ความและรัฐ ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมของประเทศทั้งหลายจึงมี “ศาลพิจารณา” (Trial Court) เพียงสองชั้น คือ “ศาลชั้นต้น” และ “ศาลอุทธรณ์”⁵

คำพิพากษาของศาลที่ลงโทษจำคุกนั้น มีอิทธิพลต่อการบังคับโทษและการบริหารงานเรือนจำมาก ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีศาลจะพยายามนานโยบายการเลี้ยงโทษจำคุกมาใช้ โดยกำหนดเงื่อนไขในคำพิพากษาให้เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นโทษชนิดอื่นตามที่กฎหมายให้อำนาจกระทำได้ เช่น พิพากษาให้ลงโทษจำคุกแต่ให้รอกการลงโทษ หรืออาจเลี้ยงโทษจำคุกโดยใช้โทษชนิดอื่นแทน ที่นำมาใช้มากคือโทษปรับ ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางปฏิบัติ ส่วนใหญ่พบว่าคำพิพากษาของศาลจะพิพากษาให้รอกการลงโทษมากกว่าการลงโทษจำคุกจริงทุกปี และมีการรอกการลงโทษในอัตราส่วนที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี⁶ สำหรับการจำคุกที่มีกำหนดโทษสูงในความผิดร้ายแรงมีระยะเวลาเวลานานนั้น การที่จะพักการลงโทษจำคุกได้จะต้องมีการพิจารณาโดยมีเงื่อนไขมาก ซึ่งปกติคดีที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกต่ำกว่า 6 เดือน ศาลชอบที่จะสั่งพักหรือรอกการลงโทษจำคุกไว้ได้ทันที เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเอาตัวผู้กระทำความผิดไว้เพื่อป้องกันเหตุอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ ถ้าโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 1 ปี ศาลจะใช้วิธีการเดียวกัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความปลอดภัย ศาลอาจสั่งควบคุมบุคคลนั้นไว้ก็ได้ การลงโทษจำคุก 1-2 ปี การพักหรือรอกการลงโทษก็

⁴ Criminal Code (Strafgesetzbuch, StGB) Section 407-412

⁵ จาก กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (พิมพ์ครั้งที่ 7) (น.605-607), โดย คณิต ฌ นคร, 2549, กรุงเทพฯ:วิญญูชน.

⁶ จาก “การบังคับโทษจำคุกในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี”, โดย ธาณี วรภัทร์, 2549, มิถุนายน, บทบัญญัติ, 62(1), น.149.

อาจทำได้เช่นเดียวกัน แต่ต้องพิจารณาจากข้อหาและฐานความผิด ตลอดจนพฤติการณ์ ความหนักเบาของข้อหา รวมทั้งเหตุผลอื่น ๆ ด้วย⁷

ในการลงโทษตามนโยบายการบริหารจัดการคดีอาญา จะมีหลักการของการบังคับโทษภายใต้หลักทั่วไปของกฎหมายอาญาที่จะมุ่งเน้นที่การใช้โทษปรับและโทษจำคุก (ใช้หรือไม่ใช้วิธีการรอกการลงโทษหรือการคุมประพฤติ) กฎหมายอนุญาตในการกำหนดโทษเพิ่มได้ในการห้ามกระทำการบางอย่าง เช่น การห้ามขับรถ ห้ามเข้าเขตกำหนด การให้ต้องรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานมีกำหนดระยะเวลา เป็นต้น ถ้าผู้ที่ถูกกล่าวหาถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกกำหนดไม่เกิน 2 ปี การดำเนินการตามคำพิพากษาสามารถรอกการลงโทษและหรือให้ผู้ต้องโทษจำคุกเข้าสู่ระบบการคุมประพฤติได้ ระยะเวลาการคุมประพฤติและเงื่อนไขการคุมประพฤติต่าง ๆ จะกำหนดโดยศาลซึ่งระบุในคำพิพากษาของผู้ต้องโทษแต่ละคน บุคคลที่ต้องคำพิพากษาต้องพิสูจน์จนเป็นที่พอใจแก่ศาลว่าจะไม่กระทำความผิดซ้ำอีกในอนาคต มาตรการในการเล็งโทษจำคุก เป็นผลทำให้บุคคลนั้นมีชีวิตที่ไม่ต้องรับโทษจำคุก มีงานทำ ยังมีชีวิตอยู่กับครอบครัวและมีสังคมอยู่ต่อไป แต่ถ้าหากผู้ต้องโทษจำคุกนั้นกระทำความผิดอาญาซ้ำอีก หรือกระทำความผิดเงื่อนไขที่ศาลกำหนดในระหว่างคุมประพฤติ ผู้นั้นจะถูกเพิกถอนการพักการลงโทษจำคุกและบุคคลนั้นจะถูกนำตัวไปจำคุกต่อไป⁸

นอกจากนั้นยังมีมาตรการอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อฟื้นฟูและป้องกันสังคมซึ่งนำมาใช้กับผู้ต้องโทษจำคุก เช่น การเอาตัวผู้ต้องขังที่มีอาการโรคจิตไปไว้ในโรงพยาบาลโรคจิตหรือสถานที่พักฟื้น สถานกักขังพิเศษ เป็นต้น⁹

กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี บัญญัติอยู่ในกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ. 1976 (das Strafvollzugsrecht) โดยวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุก ซึ่งเป็นภารกิจหลักของการบังคับโทษจำคุกเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถที่จะดำเนินชีวิตในอนาคตต่อไปได้ โดยปราศจากความผิดอาญาอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม การบังคับโทษจำคุกนั้นต้องตอบสนองต่อการคุ้มครองสาธารณะจากการกระทำความผิดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตต่อไปด้วย¹⁰ ในการดำเนินชีวิตของบุคคลซึ่งถูกบังคับโทษต้องให้เป็นไปตามปกติธรรมดาให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ ผลร้ายทั้งหลาย

⁷ การบังคับโทษจำคุกในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (น.152). เล่มเดิม.

⁸ *Criminal Justice in Germany* (p.29), By Jorg-Martin Jehle, 2005. (อ้างถึงใน ธานี วรภัทร์, 2555, น.154).

⁹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก (น.157). เล่มเดิม.

¹⁰ StVollzG § 2

จากการสูญเสียเสรีภาพจะต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้น และการบังคับโทษจะต้องกระทำเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ต้องขังสามารถกลับมาใช้ชีวิตที่มีเสรีภาพต่อไปได้¹¹

ผู้ต้องขังต้องร่วมมือในการกำหนดการบำบัดของตนเองและในการบรรลุซึ่งจุดมุ่งหมายของการบังคับโทษ ความพร้อมของผู้ต้องขังสำหรับการบำบัดจะต้องได้รับการปลูกเร้าและส่งเสริมให้เกิดขึ้น และผู้ต้องขังต้องอยู่ภายใต้การจำกัดเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนี้ ถ้ากฎหมายนี้มิได้บัญญัติหลักเกณฑ์พิเศษอย่างใดไว้ ข้อจำกัดต่าง ๆ ที่จะกำหนดใช้กับผู้ต้องขังจะต้องเป็นข้อจำกัดสำหรับการรักษาความมั่นคงปลอดภัย หรือสำหรับการจัดการก่อกวนที่ร้ายแรงต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเรือนจำที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น¹²

ในด้านการรับตัวผู้ต้องขังจะกระทำโดยมีผู้ต้องขังอื่นอยู่ร่วมด้วยไม่ได้ ผู้ต้องขังต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของเขา หลังจากการรับตัวผู้ต้องขังจะต้องได้รับการตรวจร่างกายทันทีและต้องนำตัวผู้ต้องขังไปพบผู้ที่เป็นผู้บัญชาการเรือนจำหรือหัวหน้าแผนกรับตัว¹³ หลังจากนั้นจะต้องเริ่มด้วยการค้นหาบุคลิกภาพ และความเป็นไปของชีวิตของผู้ต้องขัง การค้นหาดังกล่าวอาจละเว้นได้ เมื่อคำนึงถึงระยะเวลาของการบังคับโทษแล้วกรณีไม่เปิดช่องให้กระทำเช่นนั้นได้ ในการตรวจสอบจะต้องครอบคลุมพฤติกรรมทั้งหลาย ซึ่งการได้รู้ถึงข้อนี้จำเป็นสำหรับการบำบัดผู้ต้องขังอย่างมีแผนในการบังคับโทษและสำหรับการกลับเข้าสู่สังคมหลังการพ้นโทษของผู้ต้องขัง¹⁴

แผนในการบังคับโทษต้องกำหนดจากผลของการสำรวจเพื่อบำบัด ต้องจัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้ต้องขังและผลของการสำรวจบุคลิกภาพส่วนบุคคล ในการนี้แผนบังคับโทษจะต้องกำหนดระยะเวลาที่คาดหมาย และอย่างน้อยต้องระบุเกี่ยวกับมาตรการบำบัดดังต่อไปนี้¹⁵

1. การให้เข้าอยู่ในการบังคับโทษปิดหรือการบังคับโทษเปิด
2. การย้ายไปอยู่ในสถานที่บำบัดทางสังคม
3. การมอบตัวให้ไปอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม หรือให้ไปรับการบำบัดเป็นกลุ่ม
4. งานที่จะมอบให้ทำ ตลอดจนมาตรการของการฝึกอาชีพ หรือการศึกษาต่อเนื่อง
5. การเข้าร่วมในกิจกรรมของการศึกษาต่อเนื่อง

¹¹ StVollzG § 3

¹² StVollzG § 4

¹³ StVollzG § 5

¹⁴ StVollzG § 6

¹⁵ StVollzG § 7

6. มาตรการช่วยเหลือและมาตรการการบำบัดพิเศษ

7. การผ่อนปรนการบังคับโทษ และ

8. มาตรการที่จำเป็นสำหรับการเตรียมการปล่อยตัว

จะเห็นได้ว่าสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีกระบวนการยุติธรรมที่เป็นระบบทำงานต่อเนื่องสัมพันธ์กันทุกองค์กร ภายใต้แนวคิดทิศทางเดียวกันเป็นมาตรฐาน มีความเข้มแข็ง สามารถที่จะกรองผู้ที่กระทำผิดจริง ๆ ที่สมควรได้รับโทษจำคุกเท่านั้นที่ต้องเข้าบำบัดในเรือนจำ ทั้งนี้โดยปรากฏจากรายงานผลการปฏิบัติและสถิติของกระทรวงยุติธรรมของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและในเรื่องการบังคับโทษเป็นกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ สามารถนำมาปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและเกิดผลสำเร็จได้อย่างแท้จริง (Execution of Sentence Law StVollzG)¹⁶

3.1.2 กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของผู้ต้องขัง

3.1.2.1 วัตถุประสงค์ในการทำงานของผู้ต้องขัง

การทำงาน การอบรม และประกันสังคม ถือว่าเป็นหัวใจหลักของระบบการบังคับโทษ และการฟื้นฟูผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นปัจจัยให้ผู้ต้องขังสามารถกลับคืนสู่สังคมและดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมทั่วไปได้ อันเป็นภารกิจหลักของการบังคับโทษ เพื่อให้ผู้ต้องขังมีความรับผิดชอบทางสังคม ไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำ และนอกจากนี้การดำเนินการเกี่ยวกับการบังคับโทษมิใช่มุ่งถึงแต่การจำกัดเสรีภาพของผู้ต้องขัง แต่จะต้องกระทำเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ต้องขังสามารถกลับมาใช้ชีวิตที่มีเสรีภาพหลังจากการพ้นโทษได้¹⁷ กล่าวคือ การทำงานกิจกรรมที่ใช้การทำงานเพื่อบำบัด จึงต้องตอบสนองโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถที่จะทำงาน และที่จะถือเป็นอาชีพ หรือสามารถยึดเป็นอาชีพหลังการปล่อยตัวได้¹⁸

การให้ผู้ต้องขังทำงานเป็นแนวความคิดหลักในการบังคับโทษทางอาญา กล่าวคือ การทำงานเป็นการบังคับโทษที่มีระเบียบแบบแผนและได้ผลลัพธ์ในการฟื้นฟูผู้ต้องขังที่ดีที่สุด¹⁹ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้วางหลักถึงแนวทางในกระบวนการให้ผู้ต้องขังกลับคืนสู่สังคมตามรัฐธรรมนูญ โดยเห็นว่ากฎหมายบังคับโทษทางอาญาซึ่งกำหนดให้การทำงานเป็นสิ่งซึ่งผู้ต้องขัง

¹⁶ จาก “กฎหมายบังคับโทษในประเทศไทย : การบังคับโทษจำคุก (Penalty Law in Thailand : The Enforcement of the Sentence of Imprisonment),” โดย ธาณี วรรักษ์, 2550, มกราคม-มิถุนายน, วารสารกฎหมายธุรกิจบัณฑิตย์ 7(1), น.116.

¹⁷ From *Strafvollzug* (5.Auflage) (p.179), By Kaiser/Schöch, 2003, Germany:UTB.

¹⁸ StVollzG § 37Abs 1

¹⁹ *Strafvollzug*.Loc.cit.

ต้องกระทำนั้น เป็นเครื่องมือสำคัญในกระบวนการให้ผู้ต้องขังกลับคืนสู่สังคม²⁰ ข้อกำหนดดังกล่าว ถูกทำให้สมบูรณ์ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่า “เมื่อมีการทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ ล่วง สามารถทำให้เกิดการยอมรับทางสังคมที่เหมาะสมได้ ซึ่งการได้รับการยอมรับดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบของค่าตอบแทนหรือค่าจ้างเท่านั้น แต่เป็นการจำเป็นที่จะต้องทำให้ ผู้ต้องขังมีความรู้สึกถึงความมีคุณค่าในการทำงานอย่างต่อเนื่องนั้น เพื่อให้รู้สึกถึงความมีอิสระใน ชีวิตและการมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ทั้งนี้ จะต้องทำให้ผู้ต้องขังได้รับจิตสำนึกที่ดีจากการ ทำงานนั้น”²¹

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษของผู้ต้องขังในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้แก่ รัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการบังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัด เสรีภาพ ค.ศ.1976 ซึ่งในรัฐธรรมนูญของเยอรมัน ก็ได้บัญญัติเป็นกฎหมายพื้นฐานในเรื่องการ ทำงานหรือการประกอบอาชีพของบุคคลไว้²² และในส่วนกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและวิธีการ บังคับเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ.1976 ก็ได้บัญญัติส่วนที่เกี่ยวกับการทำงานของ ผู้ต้องขังไว้ในลักษณะ 5 ตั้งแต่มาตรา 37 ถึงมาตรา 52 อันเป็นกฎหมายที่ให้ความสำคัญในการให้ ผู้ต้องขังทำงาน โดยกำหนดแนวทางในการทำงาน การให้การอบรม และการให้การศึกษาต่อเนื่อง นอกจากนี้จะกำหนดแนวทางต่าง ๆ แล้วยังได้มีการนำผู้ต้องขังเข้าสู่ระบบประกันสังคมอีกด้วย

3.1.2.2 ลักษณะ ประเภทงาน สิทธิและหน้าที่ในการทำงาน

ในเรื่องการทำงานของผู้ต้องขัง กฎหมายได้วางหลักในการทำงานไว้ ดังนี้²³

1. การทำงาน กิจกรรมที่ใช้การทำงานเพื่อบำบัด จักต้องตอบสนอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต่อจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถที่จะทำงาน และที่จะถือเป็นอาชีพ หรือสามารถยึดเป็นอาชีพ หลังการปล่อยตัวได้

²⁰ BVerfGE 98, 169, 201; hierzudükel/van ZylSmit 1998, 1161 mitinternationalem Vergleich. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.179).

²¹ BVerfGE98 ,169, 201; zu den Konsequenzen s. u. Rn. 105 ff. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.180).

²² รัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน มาตรา 12 (การเลือกประกอบอาชีพโดยเสรี)

(1) คนชาวเยอรมันมีสิทธิโดยเสรีที่จะเลือกอาชีพ หรือวิชาชีพ ที่ทำงาน และที่รับการฝึกอบรม การ ควบคุมวิชาชีพให้กระทำได้โดยบทบัญญัติของกฎหมาย

(2) บุคคลจะไม่ถูกบังคับให้ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เว้นแต่ภายในขอบเขตของบริการสาธารณะที่ เป็นการบังคับตามประเพณีที่ใช้สำหรับทุกคน โดยทั่วไปและโดยเสมอภาค

(3) การเกณฑ์แรงงานจะกระทำได้อีกแต่ในกรณีที่บุคคลถูกลดรอนเสรีภาพโดยคำพิพากษาของศาล

²³ StVollzG § 37 (อ้างถึงใน ธานี วรภัทร์, 2555, น.117).

2. เจ้าหน้าที่บังคับโทษชอบที่จะมอบหมายงานที่มีรายได้ให้แก่ผู้ต้องขังเป็นราย ๆ ไป และในการนี้จะต้องคำนึงถึงความสามารถ ความสำเร็จและความชอบของผู้ต้องขังด้วย

3. ผู้ต้องขังที่มีความสามารถจะต้องได้รับโอกาสในการฝึกวิชาชีพ ฝึกวิชาชีพเพิ่มเติม หรือมีส่วนร่วมในมาตรการฝึกวิชาชีพหรือฝึกวิชาชีพเพิ่มเติม

4. ในกรณีที่ไม้อาจมอบหมายให้ผู้ต้องขังฝึกวิชาชีพ หรือฝึกวิชาชีพเพิ่มเติมหรือมีส่วนร่วมในมาตรการตามข้อ 3 จะต้องมอบหมายงานอื่นให้แก่ผู้ต้องขัง

5. ในกรณีที่ผู้ต้องขังนั้น ไม่สามารถที่จะทำงานที่มีรายได้ ต้องให้ผู้ต้องขังนั้นทำงานที่เป็นการบำบัดแทน

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถกำหนดลักษณะของงานได้ 3 รูปแบบ คือ²⁴

(1) งานที่มีรายได้ เป็นลักษณะงานที่ให้ความสำคัญกับการจัดให้ผู้ต้องขังทำงานที่เกิดผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสำเร็จของงาน และความสนใจของผู้ต้องขัง และละเว้นการทำงานที่ไม่เกิดประโยชน์

(2) งานอื่น ที่เป็นลักษณะงานนอกเหนือจาก (1)

(3) งานที่เป็นการบำบัดรักษา เป็นลักษณะงานสำหรับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถทำงานที่มีรายได้ จึงต้องให้ผู้ต้องขังนั้นทำงานที่เป็นการบำบัดรักษาแทน สำหรับการมอบหมายงานให้ผู้ต้องขังเหล่านี้ ไม่ได้กำหนดเพื่อมุมมองทางผลประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ แต่เป็นมุมมองในทางด้านการศึกษาและการอบรมรักษา²⁵

การทำงานจะต้องสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายของการบังคับโทษเพื่อให้ผู้ต้องขังมีความสามารถที่จะทำงาน สามารถแข่งขันหางานทำได้ภายหลังจากพ้นโทษ โดยในการมอบหมายงานในแต่ละครั้งจะมีการกำหนดรายละเอียดของการทำงานและการอบรมไว้ รวมทั้งคำนึงถึงประเภทของความสัมพันธ์ในการจ้างงานด้วย²⁶

ผู้ต้องขังมีหน้าที่ต้องทำงาน ทำกิจกรรมบำบัดด้วยการทำงาน หรือทำกิจกรรมอื่นที่ได้รับมอบหมาย ในการทำงานนั้นผู้ต้องขังจะต้องอยู่ในฐานะที่จะทำได้ เมื่อสภาพของร่างกายเอื้ออำนวย โดยผู้ต้องขังมีหน้าที่ต้องช่วยเหลืองานในเรือนจำมีกำหนดไม่เกิน 3 เดือนต่อปี ด้วยความยินยอมของผู้ต้องขัง แต่ทั้งนี้ผู้ต้องขังที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป และผู้ต้องขังหญิงซึ่งอยู่ระหว่าง

²⁴ *Strafvollzug* (p.185). Op.cit.

²⁵ *Strafvollzug* (p.182-183). Op.cit.

²⁶ *Ibid.*

ตั้งครุฑหรือเพ็ญกลดบุตรจะได้รับการยกเว้นจากหน้าที่ในการทำงานนั้น²⁷ ซึ่งหากผู้ต้องขังที่ปฏิเสธที่จะทำงานโดยไม่มีเหตุผลอาจถูกลงโทษทางวินัยได้²⁸

ในอดีตการทำงานเสริมหรือการช่วยเหลือทำงานงานภายในเรือนจำเป็นที่นิยมเนื่องจากทำให้ผู้ต้องขังมีความเป็นอิสระภายในเรือนจำอย่างมาก ส่งผลให้สามารถหาผู้ต้องขังที่สมัครใจทำงานได้โดยง่าย ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งใด ๆ ก็ตาม เช่น ผู้ทำความสะอาด ผู้ช่วยงานโรงครัว ผู้คุมเตา เป็นต้น ผู้ต้องขังเหล่านี้จะถูกเรียกว่า ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำ แต่ในปัจจุบันเรือนจำได้ดำเนินมาตรการผ่อนปรนภายในเรือนจำมากขึ้น เช่น การผ่อนปรนการบังคับโทษ²⁹ การลาจากการคุมขัง³⁰ เป็นต้น ส่งผลให้ผู้ต้องขังมีโอกาสพักการลงโทษที่ยาวนานมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้ต้องขังสมัครใจมาเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำได้³¹

ผู้ต้องขังจะต้องได้รับอนุญาตให้มีสิทธิเลือกทำงาน ฝึกวิชาชีพ หรือการอบรมอาชีพเพิ่มเติมนอกเรือนจำได้อย่างอิสระ เมื่อสิ่งเหล่านี้อยู่ในกรอบของแผนการบังคับโทษที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีความสามารถทำ ถือ หรือยึดเป็นอาชีพภายหลังการปล่อยตัวและไม่ขัดต่อเหตุผลพิเศษของการบังคับโทษ ผู้ต้องขังอาจได้รับอนุญาตให้ทำงานด้วยตนเองได้³² ซึ่งในใบรับรองการจบศึกษาหรือการศึกษาเพิ่มเติมจะต้องไม่ปรากฏข้อความว่าเป็นความสำเร็จในระหว่างการคุมขังของผู้ได้รับ³³

โดยการทำงานด้วยตนเองหรือการทำงานอย่างอิสระภายนอกเรือนจำจะเกิดขึ้นต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บริหารเรือนจำ ซึ่งผู้ต้องขังจะต้องไม่มีพฤติกรรมที่จะหลบหนี หรือจะใช้การผ่อนปรนบังคับโทษนั้นไปกระทำความผิดอาญา โดยผู้ต้องขังจะเป็นผู้ทำสัญญาการทำงาน หรือการฝึกงานเป็นลายลักษณ์อักษรกับนายจ้างเอง³⁴ ภายใต้เงื่อนไขของการบังคับโทษแบบปล่อยอิสระซึ่งผู้บริหารเรือนจำจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการใช้อำนาจพิจารณาว่าผู้ต้องขังผู้ใดมีความ

²⁷ StVollzG § 41

²⁸ *German criminal and prison policy*. Retrieved July 14, 2014, from

http://www.internationalpenalandpenitentiaryfoundation.org/Site/documents/Stavern/19_Stavern_Report%20Germany.pdf.

²⁹ StVollzG § 11

³⁰ StVollzG § 13

³¹ *Strafvollzug* (p.183). Op.cit.

³² StVollzG § 39 (อ้างถึงใน ธาณี วรภัทร์, 2555, น.117).

³³ StVollzG § 40

³⁴ *Strafvollzug*. Loc.cit.

เหมาะสมกับการได้รับอิสระในการทำงานภายนอกเรือนจำหรือไม่อย่างไร³⁵ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาแล้วอนุมัติให้ผู้ต้องขังผู้นั้นออกทำงานภายนอกเรือนจำแบบอิสระแล้ว ความสัมพันธ์ในการจ้างงานระหว่างผู้ต้องขังกับนายจ้างจะได้รับอิสระในการกำหนดเงื่อนไขตามสัญญาจ้างกันเอง ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสของผู้ต้องขังในการกลับคืนเข้าสู่สังคมมากขึ้น เนื่องจากผู้ต้องขังจะได้รับโอกาสในการทดสอบความสามารถและคุณสมบัติในการทำงานตามที่ห้องตลาดแรงงานต้องการ รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้ติดต่อกับนายจ้างในตลาดแรงงานที่หลากหลายด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เรือนจำต้องการแรงงานเพื่อทำงานภายในเรือนจำนั้นเอง มีตำแหน่งงานที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังอยู่แล้ว และมีเหตุผลอันสมควร ผู้บัญชาการเรือนจำก็อาจใช้อำนาจควมการอนุมัติให้ผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติครบถ้วนออกทำงานภายนอกเรือนจำได้ ทั้งนี้การควมควมดังกล่าวจะต้องเป็นการชั่วคราว โดยมีระยะเวลาที่ในจำกัด และจะกระทำได้เฉพาะกรณีสำคัญและจำเป็นเท่านั้น

ผู้ต้องขังที่ได้รับการทำงานอย่างอิสระ ตามกฎหมายจะอนุญาตเฉพาะกรณีพิเศษเท่านั้น หากส่งผลให้เป้าหมายของการทำงานบรรลุผล กล่าวคือ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการทำงานได้ในตลาดแรงงานภายหลังการปล่อยตัว รวมทั้งไม่มีเหตุผลสำคัญอื่นในการบังคับโทษ มาขัดแย้งกับเป้าหมายดังกล่าว ผู้ต้องขังจะได้รับสิทธิในการจ้างงานโดยอิสระเช่นเดียวกับบุคคลภายนอกทั่ว ๆ ไป ซึ่งได้รับความคุ้มครองทางด้านประกันสังคม นอกเหนือจากการประกันการว่างงาน³⁶

ใน JVA Tegel มีการดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัวผู้ต้องขังเพื่อทำงานภายนอกเรือนจำเป็นจำนวนมาก โดยการปล่อยตัวนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำงานและการฝึกอบรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังและเป็นการลดผลสืบเนื่องในเชิงลบของการจำคุก เช่น การขาดการติดต่อกับครอบครัวและญาติ การเพิกเฉยต่อการจ้างงาน และการพัฒนาสังคม ซึ่งจำนวนอัตราร้อยละ 70 ของผู้ต้องขังยังคงทำงานต่อไปให้กับนายจ้างของผู้ต้องขังนั้นภายหลังจากที่พวกเขาถูกปล่อยตัวจากการจำคุก โดยการประสบความสำเร็จนั้นพบว่ามาจากกรณีที่ผู้ต้องขังได้แสดงให้เห็นมายังเห็นว่าผู้ต้องขังนั้นเป็นลูกจ้างที่เชื่อถือได้³⁷

³⁵ Einprivatrechtliches Beschäftigungs-order ausbildungsverhältnissinnerhalb der anstalt ware unzulässig (BAG v. 18. 11. 1986 - 7 AZR 311/85). (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.183).

³⁶ *Strafvollzug* (pp.183-184). Op.cit.

³⁷ From *Rehabilitation of Prisoners* (pp.56-57), By The House of Commons Home Affairs Committee, 2004-2005, London:The Stationery Office Limited.

กรณีการว่างงานของผู้ต้องขัง³⁸

1. เมื่อผู้ต้องขังได้ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายหรือช่วยงานเรือนจำเป็นระยะเวลา 1 ปี จะมีสิทธิที่จะขอลาพักผ่อนจากหน้าที่ทำงานได้มีกำหนด 18 วันทำงาน หากผู้ต้องขังไม่อาจทำงานได้ เพราะเจ็บป่วยให้นับรวมเข้าด้วยได้ แต่ไม่เกิน 6 วันต่อปี

2. เวลาที่ลาออกจากเรือนจำต้องถูกหักออกจากเวลาว่างงาน เมื่อผู้ต้องขังหยุดงาน และการหยุดงานนั้นมิได้เกิดจากการเจ็บป่วยที่เป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือเนื่องจากความตายของ บุคคลใกล้ชิด

3. ผู้ต้องขังต้องได้รับค่าแรงงานสำหรับเวลาว่างงานด้วย

กล่าวโดยสรุปว่า การว่างงานของผู้ต้องขังหรือการยกเว้นหน้าที่ให้ทำงานนั้น จะได้รับ สิทธิต่อเมื่อมีการทำงานต่อเนื่อง 1 ปี เปรียบเสมือนได้รับสิทธิการลาพักผ่อนในการทำงาน³⁹

3.1.2.3 ค่าตอบแทนการทำงาน

ค่าตอบแทนการทำงาน⁴⁰ ผู้ต้องขังที่ทำงานพึงมีสิทธิที่ได้รับค่าตอบแทนการทำงานตาม กฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งค่าตอบแทนการทำงานอาจคิดตามผลงานของผู้ต้องขังและตาม ลักษณะของงานก็ได้ ให้แจ้งค่าตอบแทนการทำงานเป็นหนังสือให้ผู้ต้องขังทราบ

โดยการริเริ่มให้มีการจ่ายค่าตอบแทนในการทำงานเป็นหัวใจสำคัญของหลักการปฏิรูป การบังคับโทษสมัยใหม่ ผู้ต้องขังทุกคนที่ทำงานจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถ ในการทำงานเช่นเดียวกับเมื่อครั้งที่ผู้ต้องขังนั้นมีอิสรภาพ ซึ่งกฎหมายได้กำหนดค่าตอบแทนการ ทำงาน เงินค่าใช้จ่ายสนับสนุนการฝึกอบรม ค่าชดเชยกรณีที่ไม่สามารถทำงานได้ รวมถึงเงิน ช่วยเหลือ⁴¹ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ต้องขังปฏิเสธที่จะทำงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรในขณะที่สามารถ ทำงานได้ โดยจะกำหนดให้ผู้ต้องขังนั้นไม่มีรายรับได้⁴²

การจ่ายค่าตอบแทนการทำงานโดยหลักจะจ่ายให้ผู้ต้องขังสำหรับการทำงานทุก รูปแบบที่กำหนดไว้ในมาตรา 37 ยกเว้นการทำงานเพื่อการบำบัดรักษา การได้รับค่าตอบแทนจะ

³⁸ StVollzG § 42 (อ้างถึงใน ธาณี วรภัทร์, 2555, น.118).

³⁹ Allerdingsohne Analogiezu § 5 BUrlG (Anspruch auf Teilurlaubbeikürzerer BeschäftigungsdauereineinJahr), da § 42 ausdrücklicheineinjährige Wartezeitverlangt (BGHSt 35, 95, 100). (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.182).

⁴⁰ StVollzG § 43 (อ้างถึงใน ธาณี วรภัทร์, 2555, น.118).

⁴¹ Jedochkeinprivatrechtliches Arbeits – oder Ausbildungsverhältnis und damitkein Lohnanspruchbei Arbeitsausfallausorganisationsbedingten Gründen (KG NStZ 1998, 197 f.). (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.188).

⁴² Vgl. Calliess/Müller-Dietz 2002, § 158 Rn. 2. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.188).

ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถ และในบางกรณีค่าตอบแทนอาจถูกหักลดลงเหลือเท่ากับเงินเบี้ยเลี้ยงได้⁴³ หากการทำงานของผู้ต้องขังนั้นต่ำกว่ามาตรฐานของบุคคลทั่วไปในการผลิตโดยรวมของภาคธุรกิจ สำหรับการทำงานทั่วไปในเรือนจำ ค่าเฉลี่ยรายได้ที่แท้จริงจะอยู่ในปริมาณที่สูงกว่าค่าตอบแทนตามกฎหมาย โดยคิดตามผลงานและประสิทธิภาพของและลักษณะของงาน การให้ค่าตอบแทนน้อยกว่าร้อยละ 75 ของค่าตอบแทนขั้นพื้นฐานจะทำให้ต่อเมื่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ต้องขังไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ⁴⁴

ผู้ต้องขังที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานอย่างอิสระภายนอกเรือนจำตามมาตรา 39 จะไม่อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งมาตรา 43 กล่าวคือ ผู้ต้องขังดังกล่าวจะได้รับค่าตอบแทนเต็มตามจำนวนที่กำหนดไว้ตามสัญญาจ้างแรงงานทั่วไปที่ได้ตกลงกับนายจ้าง⁴⁵ และได้รับสิทธิเต็มในการประกันสังคม แต่เงินค่าตอบแทนนี้อาจถูกหักเป็นค่าใช้จ่ายในการขัง⁴⁶ และเงินค่าตอบแทนจากผู้ต้องขังประเภทนี้ ถือเป็นสมบัติส่วนบุคคล สามารถใช้จ่ายสำหรับการประกันความเสียหายหรือค่าบำรุง⁴⁷

ในกรณีที่ผู้ต้องขังเข้ารับการศึกษา หรือเข้ารับการศึกษาเพิ่มเติม หรือเข้ารับการศึกษาเป็นเหตุให้ผู้ต้องขังไม่มีหน้าที่ต้องทำงาน หรือในระหว่างการทำงาน ผู้ต้องขังจะต้องเข้าศึกษาหรือเข้าดำเนินการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้ต้องขังอาจได้รับเงินสนับสนุนช่วยเหลือ⁴⁸ หากผู้ต้องขังนั้น ไม่มีปัจจัยในการดำรงชีพ เงินสนับสนุนนี้จะช่วยไม่ให้ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการศึกษารวมอาชีพประสบปัญหาทางการเงิน

ค่าชดเชยการตกงาน⁴⁹ หลักเกณฑ์ในการจ่ายค่าชดเชยการตกงานของผู้ต้องขัง มีดังนี้

1. ถ้าผู้ต้องขังคนใดไม่อาจได้รับมอบหมายให้ทำงานได้เนื่องมาจากเหตุที่ไม่ใช่ความผิดของเขาเป็นเวลานานกว่า 1 สัปดาห์ ให้ได้รับค่าชดเชยการตกงาน

⁴³ Vgl. RE.Begr., 112; i. d. R. aber 75% der niedrigsten Vergütungsstufe, § 3 StVollzVergO. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.188).

⁴⁴ *Strafvollzug* (p.188). Op.cit.

⁴⁵ Eine geringfügige untertarifliche Vergütung kann akzeptiert werden, einer erheblichen Unterschreitung (z. B. 30% unter Tariflohn) darf die Vollzugsbehörde aber nicht zustimmen (OLG Hamm ZfStrVo 1988, 110ff.). (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.189).

⁴⁶ StVollzG § 50.

⁴⁷ *Strafvollzug*. Loc.cit.

⁴⁸ StVollzG § 44

⁴⁹ StVollzG § 45. (อ้างถึงใน ธานี วรรักษ์, 2555, น.118).

2. ถ้าภายหลังผู้ต้องขังได้เริ่มทำงานแล้ว เกิดป่วยทำให้ไม่อาจทำงานได้เป็นเวลานานกว่า 1 สัปดาห์ โดยมีข้อความผิดของเขา จะต้องได้รับค่าชดเชยการตงงานเช่นเดียวกัน

3. หญิงมีครรภ์ที่ไม่อาจให้งานหรือกิจกรรมทำได้นั้น ต้องได้รับค่าชดเชยการตงงานสำหรับเวลา 6 สัปดาห์ก่อนการคลอดบุตร และได้รับต่อไปอีก 8 สัปดาห์ ในกรณีการคลอดก่อนกำหนดและการคลอดบุตรแฝดให้ได้รับต่อไปอีก 12 สัปดาห์หลังการคลอดบุตร

4. ในกรณีที่ผู้ต้องขังได้เงินอุดหนุนตามกฎหมายประกันสังคมนั้นมีสิทธิที่จะได้รับค่าชดเชยการตงงานให้เป็นอันตงไป

กล่าวคือ ค่าชดเชยการตงงานจะจ่ายให้เมื่อในกรณีที่ผู้ต้องขังไม่สามารถถูกจัดสรรให้ทำงานหรือได้รับการจ้างงานที่เหมาะสม เป็นระยะเวลาเวลานานกว่า 1 สัปดาห์ เมื่อเหตุอันมิได้เกิดจากความผิดของตัวผู้ต้องขังเอง หรือเมื่อเกิดการเจ็บป่วย ทั้งนี้หมายความว่ารวมถึงการจ่ายเงินช่วยเหลือค่าจ้างและเงินค่ารักษาพยาบาลด้วย⁵⁰ หากผู้ต้องขังที่ไม่ต้องการทำงานใช้สิทธิไม่สุจริตโดยการแจ้งลาป่วยเพื่อขอเงินชดเชย ผู้ต้องขังนั้นย่อมที่จะไม่มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว⁵¹ อย่างไรก็ตามเงินชดเชยนี้จะจ่ายได้สูงสุดไม่เกิน 6 สัปดาห์ต่อปี⁵²

เงินติดกระเป๋า⁵³ จะถูกจ่ายให้แก่ผู้ต้องขังเนื่องจากความซราหรือความพิการ ไม่สามารถทำงานได้ หรือไม่เคยได้รับค่าชดเชยการตงงานเลย หรือไม่ได้รับค่าชดเชยการตงงาน ให้ผู้ต้องขังผู้นั้นได้รับเงินติดกระเป๋าตามสมควรถ้าเขายังต้องการ โดยผู้ต้องขังที่ไม่ได้รับค่าแรงงานสำหรับการทำงานบำบัดก็ได้รับเงินติดกระเป๋าดังกล่าว โดยจะจ่ายให้ในจำนวนเพียงพอเพื่อเป็นการประกันความต้องการพื้นฐานของผู้ต้องขังนั้นสำหรับผู้ต้องขังที่จะไม่ได้รับเงินติดกระเป๋า ได้แก่ ผู้ที่ละเมิดระเบียบการทำงาน โดยความผิดของตนเอง⁵⁴ ผู้ต้องขังมีสิทธิใช้เงินประจำเดือนที่กำหนดตามกฎหมายนี้อย่างน้อย 30 มาร์คต่อเดือน และใช้ติดกระเป๋าในการซื้อสิ่งของและอื่น ๆ ผู้ต้องขังที่ทำงานภายนอกหรือได้รับอนุญาตให้ทำงานที่ต้องการทำด้วยตนเอง เงินประจำเดือนจะถูกกำหนดจากเงินรายได้⁵⁵

⁵⁰ *Strafvollzug*. Loc.cit.

⁵¹ SA BT-Drs. 7/3998, 22. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.190).

⁵² StVollzG § 45 Abs 5

⁵³ StVollzG § 46

⁵⁴ Vgl. Müller-Dietz 1978, 160. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.190).

⁵⁵ จาก *กฎหมายบังคับโทษในประเทศไทย: การบังคับโทษจำคุก* (น.200), โดย ธาณี วรภัทร์, 2552, กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

3.1.2.4 การใช้จ่ายรายได้จากการทำงาน

ในอดีตค่าตอบแทนการทำงานจะแบ่งเป็นสองส่วนเท่าๆกัน โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวในเรือนจำ และเงินที่จะได้รับคืนภายหลังพ้นโทษ แต่ในปัจจุบันกฎหมายได้กำหนดให้แบ่งค่าตอบแทนเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวในเรือนจำ ค่าบำรุง ค่าใช้จ่ายในการปรับตัวหลังพ้นโทษ และเงินออม⁵⁶ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ต้องขังในการใช้จ่ายซื้อสิ่งของต่าง ๆ หรือเพื่อใช้จ่ายในจุดประสงค์อื่น เพราะไม่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า นอกเหนือจากการซื้อสิ่งของจำเป็นทั่วไปแล้ว ผู้ต้องขังไม่สามารถใช้จ่ายเงินไปในจุดประสงค์อื่นใดได้อีก ดังนั้น ผู้ต้องขังที่สมัครใจสามารถจ่ายเงินเป็นค่าบำรุงสมทบ การสนับสนุนการทำงานเพื่อตอบแทนสังคม หรือใช้จ่ายซื้อสิ่งของนอกเหนือจากความต้องการพื้นฐานได้ เช่น ตำราเรียน เป็นต้น⁵⁷

ในปัจจุบันสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้กำหนดให้มีการจ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดู หรือเงินสนับสนุนให้กับบุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์ทางครอบครัวกับผู้ต้องขัง หากผู้ต้องขังร้องขอและถาวรรายได้ของผู้ต้องขังหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าอุปการะเลี้ยงดูไม่พอที่จะถูกหักสำหรับค่าใช้จ่ายในการขัง ให้จ่ายเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูอย่างสูง ซึ่งถือเป็นมาตรการพิเศษในการสร้างหน้าที่ให้ผู้ต้องขังเกิดความรับผิดชอบทางสังคม จะเห็นได้ว่ากฎหมายบังคับโทษเยอรมันได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูเป็นอย่างมาก เพราะในระหว่างการบังคับโทษผู้ต้องขังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนครอบครัวได้ อาจส่งผลให้ครอบครัวของผู้ต้องขังนั้นมีปัญหาหนี้สินเพิ่มขึ้น และส่งผลให้ผู้ต้องขังประสบปัญหาในการกลับคืนสู่ครอบครัวในภายหลัง แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่รายได้ของผู้ต้องขังไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย เพราะรายจ่ายมีหลายวัตถุประสงค์ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวในเรือนจำจะถูกให้ความสำคัญเป็นประการแรกจากนั้นค่าอุปการะเลี้ยงดู และค่าใช้จ่ายในการขัง จะมีความสำคัญถัดลงมาเป็นลำดับ⁵⁸ โดยผู้ต้องขังมีสิทธิยื่นคำร้องให้จ่ายเงินรายได้ของตนให้แก่ผู้มีสิทธิหรือบุคคลที่สามเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดูได้⁵⁹ แต่ในทางปฏิบัติความสามารถในการสนับสนุนครอบครัวของผู้ต้องขังไม่อาจจะบรรลุผลได้ ดังนั้น บทบัญญัตินี้ จึงถูกระงับไว้จนกว่ากฎหมายสหพันธ์รัฐเยอรมนีจะรับรองใหม่⁶⁰

⁵⁶ StVollzG § 47-52

⁵⁷ *Strafvollzug* (p.190). Op.cit.

⁵⁸ *Strafvollzug* (p.191). Op.cit.

⁵⁹ StVollzG § 49

⁶⁰ *Strafvollzug*. Loc.cit.

ค่าใช้จ่ายในการจ้าง⁶¹ จากจำนวนเงินที่กำหนดตามกฎหมายนี้และจากจำนวนเงินที่ได้จากการทำงาน ให้หักเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้าง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้กำหนดค่าเฉลี่ยทุกปี ตามอัตราค่าครองชีพในวันที่ 1 ตุลาคมในปีก่อนหน้านั้น และให้ประกาศในหนังสือแจ้งประกาศสหพันธรัฐ ค่าใช้จ่ายในการจ้างอาจถูกกำหนดจากส่วนที่ไม่มีการค้าประกันได้ อย่างไรก็ตามจะกำหนดให้กระทบต่อเงินเดือนหรือค่าอุปการะเลี้ยงดูไม่ได้ ในการทำงานเองอาจตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่า ผู้ต้องขังต้องถูกหักเป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างรายเดือนเป็นการล่วงหน้า ซึ่งค่าใช้จ่ายการกักขังนั้น หมายถึง ค่าที่พักและค่าอาหารแต่ไม่รวมค่าใช้จ่ายของเจ้าหน้าที่หรืออาคาร โดยค่าใช้จ่ายในการจ้างจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ต้องขังนั้นได้รับรายได้หรือค่าตอบแทน รวมถึงผู้ที่ได้รับค่าตอบแทนซึ่งไม่สามารถทำงานได้อันไม่ได้เกิดจากความผิดตน เว้นแต่ผู้ต้องขังไม่สามารถทำงานได้โดยเกิดจากความผิดของตน⁶²

เงินออม⁶³ หรือเงินตั้งตัวของผู้ต้องขัง เป็นเงินสำหรับใช้ตั้งต้นชีวิตใหม่ภายหลังพ้นโทษซึ่งเป็นหลักประกันสำหรับผู้ต้องขังที่จะมีไว้ในการค้ารงชีพที่จำเป็น รวมทั้งเป็นค่าอุปการะเลี้ยงดู และเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต เงินจำนวนดังกล่าวจะถูกกำหนดให้เพียงพอต่อการตั้งต้นชีวิตใน 4 สัปดาห์แรกหลังจากการปล่อยตัว ซึ่งรายได้ของผู้ต้องขังที่ได้มาจากการทำงานจะถูกนำมาสะสมรวมไว้ในบัญชีสะสมเพื่อการนี้โดยเฉพาะจนกว่าจะเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในอนาคตเงินออมให้จ่ายเมื่อปล่อยตัว เจ้าหน้าที่บังคับโทษอาจ โอนเงินทั้งหมดหรือบางส่วนให้ผู้คุมประพฤติ หรือองค์กรช่วยเหลือผู้ต้องขัง เพื่อพิจารณาว่าเงินดังกล่าวจะใช้อย่างไรใน 4 สัปดาห์แรกหรือหลังปล่อยตัว โดยต้องแยกเงินดังกล่าวออกจากทรัพย์สินของผู้ต้องขังด้วยความยินยอมของผู้ต้องขัง อาจมีการ โอนเงินให้ผู้ที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูโดยตรง ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจสั่งให้ใช้เงินออมนั้นเพื่อประโยชน์ในการกลับเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขัง

โดยทั่วไปแล้วผู้ต้องขังที่ทำงานต่อเนื่องสามารถสะสมเงินได้ภายในระยะเวลา 10 เดือน⁶⁴ แต่ในกรณีที่ผู้ต้องขังไม่สามารถสะสมเงินได้ด้วยตนเองเพียงพอ ผู้ต้องขังอาจได้รับการช่วยเหลือสำหรับการใช้จ่ายในการดำรงชีพภายหลังการปล่อยตัวหรือค่าช่วยเหลือในการปล่อยตัว⁶⁵ โดยเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์อาจได้รับอนุญาตให้คืนเงินส่วนตัวของผู้ต้องขังไปเพิ่มให้ในส่วน of เงินออมโดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมของผู้ต้องขัง เนื่องจากการใช้จ่ายเงินส่วนตัวส่งผลต่อการ

⁶¹ StVollzG § 50 (อ้างถึงใน ธาณี วรภัทร์, 2552, น.200).

⁶² *Strafvollzug*. (p.192). Op.cit.

⁶³ StVollzG § 51

⁶⁴ Böhm 2003, Rn. 319. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.192).

⁶⁵ StVollzG § 75

ดำเนินการสะสมเงินออมของผู้ต้องขัง⁶⁶ ทั้งนี้ในการสะสมเงินออมดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงระยะเวลาการบังคับโทษและรายรับของผู้ต้องขัง เพราะเงินจำนวนนี้จะต้องมีจำนวนมากพอต่อความจำเป็นในการดำรงชีพภายหลังผู้ต้องขังพ้นโทษแล้วด้วย⁶⁷

เงินส่วนตัว คือ รายได้ของผู้ต้องขังที่ได้รับในระหว่างการถูกคุมขัง ซึ่งไม่ใช่เงินประจำเดือน ค่าใช้จ่ายในการกักขัง ค่าอุปการะเลี้ยงดู หรือเงินออม⁶⁸ โดยอาจเป็นเงินที่สะสมรวมกันจากเงินที่ผู้ต้องขังนำติดตัวเข้ามาในเรือนจำ เงินฝากออมทรัพย์ หรือเงินทุนที่ได้รับจากบุคคลที่สาม⁶⁹

3.1.2.5 สิทธิอื่น ๆ ที่ผู้ต้องขังได้รับ⁷⁰

การจัดสรรให้ผู้ต้องขังหักเงินรายได้เข้าในระบบประกันสังคม เช่น การประกันอุบัติเหตุ หรือการประกันการว่างงานนั้น จะส่งผลดีในห้วงเวลาที่วิกฤติในช่วงเริ่มต้นของการปล่อยตัว เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถมีเงินเพียงพอในการเริ่มต้นชีวิตใหม่นั้นเอง ส่วนเงินชดเชยการว่างงานเป็นจำนวนเงินที่ผู้ต้องขังมีสิทธิได้รับตามกฎหมายโดยไม่ต้องคำนึงถึงความจำเป็น และไม่มีการบังคับให้ผู้ต้องขังชดเชยคืน โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ต้องขังจะต้องอยู่ในฐานะลูกจ้างหรือถ้ามิได้อยู่ในสถานะลูกจ้างผู้ต้องขังนั้นต้องได้จ่ายเงินสมทบอย่างน้อยที่สุด 1 ปีภายในระยะเวลา 3 ปีก่อนยื่นคำร้อง⁷¹ เงินชดเชยการว่างงานจะจ่ายให้ตามระยะเวลาการทำงานและตามอายุของผู้ต้องขัง โดยจะจ่ายให้อย่างน้อยที่สุด 104-624 วัน โดยปกติการจ่ายเงินจะเริ่มต้นหลังจากการปล่อยตัว ซึ่งจะต้องผ่านข้อพิจารณาที่จำเป็น โดยผู้ต้องขังที่พ้นโทษและตกงานจะต้องยื่นคำร้องการจ่ายเงินตั้งแต่อยู่ในระหว่างการบังคับโทษด้วย⁷²

3.1.3 การทำงานของผู้ต้องขังในทางปฏิบัติ

ในที่นี้ขอยกตัวอย่าง JVA Straubing ในการอธิบายถึงการทำงานของผู้ต้องขังในทางปฏิบัติ JVA Straubing ถูกสร้างขึ้นใน ค.ศ.1898-1902 และมีการปรับปรุงใน ค.ศ.1972 จนกระทั่งเสร็จใน ค.ศ.1988 โดยเรือนจำนี้มีหน้าที่ในการคุมขังผู้ต้องขังที่ได้กระทำความผิดครั้งแรกและถูก

⁶⁶ Wiehierzuerst OLG Hamburg NStZ 1981, 39 f. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.193).

⁶⁷ *Strafvollzug*. Loc.cit.

⁶⁸ StVollzG § 52

⁶⁹ *Strafvollzug*. Loc.cit.

⁷⁰ StVollzG § 190-195

⁷¹ Zu den erweiterten Rahmenfristen gem. § 124 SGB III vgl. Harges 1986, 286. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.194).

⁷² Sozialgericht Oldenburg (23.8.1979); Harges 1986, 286. (As cited in Kaiser/Schöch, 2003, p.194).

พิพากษาให้จำคุกมากกว่า 2 ปี (ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลชั้นต้น เมือง Deggen และ Passau) , ผู้ต้องขังที่ได้กระทำความผิดครั้งแรกและถูกพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่ 5 หรือ 6 ปีหรือมากกว่า (ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลชั้นต้น เมือง SouthBavarians) , ผู้ต้องขังที่ได้กระทำความผิดครั้งแรกและถูกพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่ 8 ปีหรือมากกว่า (ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลชั้นต้น เมือง Amberg , Ansbach, Regensburg) เช่นเดียวกับ ผู้ต้องขังที่ได้กระทำความผิดครั้งแรกและถูกพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่ 6 ปีหรือมากกว่า จากเขตอำนาจศาลชั้นต้น เมือง Augsburg, Bayreuth, Kempten และ Memmingen

ผู้ต้องขังใน JVA Straubing มีการทำงานให้แก่อุตสาหกรรมเรือนจำ 23 แห่งและทำงานให้แก่บริษัทเอกชน 6 แห่ง ซึ่งงานทั้งหมดรวมกันมีประมาณ 600 งาน อาทิ งานพิมพ์ งานทำปก หนังสือ งานไม้ งานทำกุญแจของร้านค้า รวมถึงการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง อาทิ การทำขนมปัง การทำสวน ช่างไฟฟ้า ธุรกิจสำนักงาน ช่างติดตั้งก๊าซและท่อประปา ช่างรถยนต์ ช่างวิศวกรรมเครื่องกล และช่างตัดเสื้อผู้ชาย⁷³

JVA Straubing⁷⁴ มีขั้นตอนในการแบ่งสรรงานให้ผู้ต้องขัง คือ ผู้ต้องขังต้องทำคำร้องขอทำงานเป็นลายลักษณ์อักษรขึ้นมา โดยผู้ต้องขังก็มีสิทธิเปลี่ยนแปลงลักษณะงานได้ ทั้งนี้ภายหลังจากได้ทำงานไปแล้ว 2-3 เดือน แต่ผู้ต้องขังซึ่งทำงานได้เป็นอย่างดีจะถูกสนับสนุนให้ทำงานอยู่ที่เดิมซึ่งสำหรับส่วนงานภายในและงานซ่อมบำรุงถูกแบ่งสรรโดย Hauskonferenz หรือ คณะกรรมการฝ่าย (wing board)

การทำงานในหนึ่งสัปดาห์จะทำงานปกติเป็นเวลา 38.5 ชั่วโมง นับจาก 6.50 น. ถึง 11.45 น. และ 13.00 น. ถึง 15.40 น. ในวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี และนับจาก 6.50 น. ถึง 12.35 น. ในวันศุกร์ สำหรับในเรื่องมาตรฐานสุขภาพและความปลอดภัยจะต้องได้รับการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดมีการกำหนดพนักงานโดยเฉพาะในการดูแลเรื่องของสุขภาพและความปลอดภัยและสถานที่ทำงานนั้นให้ปฏิบัติตามมาตรฐานปกติทุกประการ

ในส่วนการปฏิบัติงาน งานเฟอร์นิเจอร์คอมพิวเตอร์ เป็นหนึ่งในการแสดงสินค้าของอุตสาหกรรมเรือนจำในบาวาเรียน ซึ่งโดยหลักแล้วถูกสร้างขึ้นผ่านความคิดริเริ่มของพนักงานในท้องถิ่น และทำงานตามคำสั่งของลูกค้า ในการออกแบบเพื่อติดตั้งเฟอร์นิเจอร์คอมพิวเตอร์ทุกประเภท ลูกค้าในปัจจุบันเป็นสถาบันต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ เช่น สำนักงานตำรวจ กระทรวงต่าง ๆ

⁷³ JVA Straubing (Bayern). Retrieved July 15, 2014, from <http://www.1a-jva.de/en/bayern/jva-straubing.html>.

⁷⁴ From *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (pp.90-94), By Evelyn Shea, 2007, Berlin:Duncker&HumblotGmbH.

รัฐบาลท้องถิ่น และในอนาคตก็หวังว่าจะดึงดูดลูกค้าเอกชนทั้งหมดด้วย ซึ่งอุปกรณ์ดังกล่าวนี้สามารถที่จะออกแบบให้เหมาะสมกับบริษัทภายนอกต่าง ๆ ได้ และมีคุณภาพ

ในลำดับต่อมางานทำปกหนังสือ การทำงานเริ่มจากการเขียนเล่มสี่สิ่งพิมพ์ เช่นวารสารวาระการประชุม เป็นต้น ไปจนถึงการจัดเก็บหนังสือโบราณ สำหรับห้องสมุดโรงฝึกงานมีแผนทำกรอบ โดยทำกรอบรูปคุณภาพที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์และอัลบั้มรูปภาพชั้นสูง มีส่วนงานซ่อมแซมสินค้าหนังสือเก่า เช่น กระเป๋าสำหรับแพทย์ หรือกระเป๋าเอกสาร คุณภาพของงานได้รับการกล่าวขานว่าเท่าเทียมกับห้องสมุดของรัฐ (Staatsbibliothek) ในเมืองมิวนิก และมีความรวดเร็วในการผลิตงานมากกว่า ซึ่งผู้ต้องจ้างหลายคนที่มีความทักษะดีก็มีโอกาสอย่างมาก ในตลาดแรงงานเมื่อถึงเวลาที่ผู้ต้องจ้างนั้นได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำ

งานปฏิบัติการอันดับที่สามต้องดำเนินงานตามหลักการงานในเรือนจำในอุดมคติ กล่าวคือ เป็นงานที่ใช้ทักษะ มีการฝึกอบรมที่ดี รวมถึงมีค่าจ้างที่เพียงพอ และสภาพการทำงานเป็นไปตามที่ตกลงกัน นั่นคือบริษัทที่ปรึกษาวิศวกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งมีโรงงานผลิตที่ทันสมัยซึ่งผลิตชิ้นส่วนเครื่องยนต์เครื่องบิน มีการโรงฝึกซ่อมแซมเครื่องมือ โรงฝึกเชื่อมและกลึงโลหะ และสำนักงานออกแบบ CAD โดยบริษัทนั้นว่าจ้างผู้ต้องจ้าง 86 คน ที่มีการควบคุมดูแลโดยลูกจ้างภายนอก 10 คน และเรือนจำจะจัดหาผู้คุมผู้ต้องจ้างเพื่อรักษาความปลอดภัยอีกจำนวน 2 คน ซึ่งบริษัทจะเป็นผู้ดำเนินการฝึกงานวิศวกรรมหลักและหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นในการเชื่อมโลหะ รวมถึงการทำโปรแกรมและงานออกแบบการก่อสร้างเป็นเวลา 2 ปี ให้ผู้ต้องจ้างสิ่งที่เกิดขึ้นคือ ผู้ต้องจ้างที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี อีกทั้งได้รับการกระตุ้นด้วยสภาพการทำงานที่ดีและการควบคุมดูแลโดยพนักงานทำให้ผลงานของผู้ต้องจ้างมีคุณภาพเช่นเดียวกับแรงงานภายนอก จึงทำให้ผู้ต้องจ้างได้รับค่าจ้างที่ดีขึ้นกว่างานปฏิบัติการแห่งอื่น รวมทั้งมีผลประโยชน์อื่น ๆ อย่างเช่น คุปองคัมก้าแฟ หรือรับประทานอาหารโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และมีความเป็นไปได้ว่า จะได้รับการจ้างงานจากบริษัทนั้นภายหลังการปล่อยตัว เพื่อเป็นการตอบแทนในการทำงานของผู้ต้องจ้างผู้ต้องจ้างจะได้ลงนามสัญญากับทางบริษัทเพื่อเป็นการประกันว่าจะได้รับเข้าทำงานเป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี และเป็นประกันการลงทุนในเรื่องของเวลาในการฝึกอบรม

งานลำดับสุดท้าย ได้แก่ งานภายในเรือนจำหรืองานบำรุงรักษา อาทิ งานซักรีด งานครัว และงานปฏิบัติการบำบัดโรค เป็นการทำกิจกรรมสร้างสรรค์แก่ผู้ป่วยในโรงพยาบาลทางจิต ซึ่ง JVA Straubing เป็นเพียงเรือนจำแห่งเดียวในบาวาเรียที่เสนอการอำนวยความสะดวกในการบำบัดโรคที่กำหนดไว้ได้อย่างปลอดภัย และหากเรือนจำแห่งใดไม่สามารถรับมือกับผู้ต้องจ้างที่มีปัญหาโรคทางจิตได้ ผู้ต้องจ้างผู้นั้นจะต้องถูกส่งตัวมาที่ JVA Straubing เป็นเวลา 2 - 3 เดือน ส่วนของการบำบัดโรคนี จะช่วยทำให้ผู้ต้องจ้างสามารถทำงานให้สำเร็จได้ เช่น ให้ผู้ป่วยทาสีของเล่นไม้ หรือ

สิ่งของอื่น ๆ ซึ่งเป็นงานที่สร้างสรรค์ และสามารถจัดแสดงและขายงานฝีมือของผู้ต้องขังเหล่านั้น
ได้ในการเปิดร้านขายผลิตภัณฑ์ประจำปีของ JVA Straubing

3.2 ญี่ปุ่น

3.2.1 การบังคับโทษจำคุกทั่วไป

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของญี่ปุ่น จะพยายามมิให้บุคคลใดอยู่ในกระบวนการ
ยุติธรรมทางอาญาเป็นระยะเวลาาน เพราะจะทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลนั้นมากมายหลาย
ประการในหลาย ๆ ด้าน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติถึงหลักการพื้นฐาน
ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาไว้ กล่าวคือ⁷⁵

1. การพิสูจน์ความจริงที่ถูกต้อง
2. ปรับใช้กฎหมายอาญาด้วยความยุติธรรมและรวดเร็ว
3. รักษาประโยชน์สาธารณะ
4. เป็นหลักประกันพื้นฐานส่วนบุคคลตามหลักสิทธิมนุษยชน

กระบวนการยุติธรรมของประเทศญี่ปุ่น จึงมีช่องทางให้ผู้ถูกกล่าวหาสามารถออกจาก
กระบวนการยุติธรรมทางอาญาหลายทาง (Diversion)

องค์กรหรือหน่วยงานที่มีบทบาทและความสำคัญกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
ของประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ ตำรวจ ทนายความ พนักงานอัยการ ศาล และราชทัณฑ์

1. ตำรวจ

องค์กรตำรวจเป็นหน่วยงานราชการที่มีภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่ให้ความคุ้มครอง
สิทธิและเสรีภาพของบุคคล รักษาไว้ซึ่งความเป็นระเบียบและความสงบเรียบร้อยสาธารณะ ปฏิบัติ
หน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในสังคม⁷⁶

2. ทนายความ

ในประเทศญี่ปุ่นมีทนายความที่ขึ้นทะเบียนไว้ประมาณ 15,000 คน เรียกว่า “Bengoshi”
ซึ่งต้องลงทะเบียนทั้งในเนติบัณฑิตยสภาแห่งชาติและเนติบัณฑิตยสภาท้องถิ่นที่ตนได้ทำงานอยู่ใน

⁷⁵ The Code of Criminal Procedure. Article 1

⁷⁶ *Criminal Justice in Japan* (p.1), UNAFEI. (อ้างถึงใน ธาณี วรภัทร์, 2549, มิถุนายน, กฎหมาย
บังคับโทษจำคุกในประเทศญี่ปุ่น, *บทบัณชิตย 62(2)*, น.88.

พื้นที่ มีทนายความจำนวนน้อยที่มีความเชี่ยวชาญในการสู้คดีในคดีอาญา ส่วนใหญ่จะถนัดงานในคดีแพ่งมากกว่า⁷⁷

3. พนักงานอัยการ

ปฏิบัติการหลัก 4 ประการ 1) สืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดคดีอาญา โดยสอบผู้ต้องหา สอบคำพยาน และพิจารณาพยานเอกสารและพยานวัตถุที่รวบรวมมาโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ 2) พิจารณาวินิจฉัยสั่งคดีว่าควรฟ้องผู้ต้องหาหรือไม่ 3) ฟ้องคดี และ 4) ควบคุมตรวจสอบการบังคับตามคำพิพากษาของศาล⁷⁸

4. ศาล

จะตรวจสอบและนำพยานหลักฐานทั้งหมดที่นำมาในการพิจารณาคดีลงไว้ในคำพิพากษาด้วย กระบวนการยุติธรรมของญี่ปุ่นจะมีระบบที่จัดการกับข้อพิพาททางอาญาให้ยุติ โดยไม่จำเป็นต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาทุกคดี ข้อพิพาทประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ สามารถยุติได้โดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีของศาล เป็นกระบวนการที่ลดและแบ่งเบางานคดีได้มาก

ในคำพิพากษาคดีอาญาจะแสดงข้อเท็จจริงไปตามคำฟ้องที่กล่าวหาและการกระทำที่สำคัญ ข้อเท็จจริงที่พบในคำพิพากษาด้วย ข้อเท็จจริงในทางอาญาคลุ่มถึงการกระทำผิดอาญาที่เกิดขึ้น ข้อเท็จจริงทั้งหลายที่สำคัญในการชี้ขาดตัดสินคดี การดำเนินการ เหตุผล ระดับของการกระทำความผิดและความเสียหาย แรงบันดาลใจในการกระทำความผิดของผู้กระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างจำเลยและเหยื่อรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องตามบทบาทที่เป็นจริง ตลอดทั้งนิสัย พฤติกรรม นิสัยปกคดีย่างละเอียด⁷⁹

อาจจะกล่าวได้ว่ากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของญี่ปุ่น องค์กรต่าง ๆ มีการทำงานสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ทุกองค์กรจะทราบสภาพหรือสภาวะของกระบวนการยุติธรรมอย่างดี เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีการทำเอกสารแสดงสถานการณ์ของทุกองค์กรในกระบวนการยุติธรรม (Criminal Record) ไม่ว่าจะเป็น องค์กรตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ แสดงสถิติและภาวะที่ปรากฏในความเป็นจริง เรียกว่า “White Paper” ทุกองค์กรมุ่งค้นหาความจริงแท้และใช้มาตรการหลีกเลี่ยง

⁷⁷ จาก “สารานุกรมกระบวนการยุติธรรมนานาชาติ”, โดย สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, 2540, บทความ, น.41, กรุงเทพฯ:เซเว่นพรีนติ้งกรุ๊ป จำกัด.

⁷⁸ สารานุกรมกระบวนการยุติธรรมนานาชาติ (น.40). เล่มเดิม.

⁷⁹ *Criminal Justice in Japan* (p.28), UNAFEI. (อ้างถึงใน ธานี วรรภัทร์, 2549, น.91).

การใช้โทษจำคุก กล่าวคือ มีมาตรการในเลี้ยงโทษจำคุกทุกองค์กร กระบวนการยุติธรรมของญี่ปุ่นจึงมีช่องทางให้ออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาหลายทาง (Diversion)⁸⁰

มาตรการเลี้ยงโทษจำคุก เป็นผลโดยตรงทำให้ญี่ปุ่นสามารถควบคุมปริมาณผู้กระทำผิดให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะ และใช้โทษจำคุกเท่าที่จำเป็นต้องใช้กับผู้กระทำผิดบางคนเท่านั้น เมื่อกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพจะส่งผลถึงการบังคับโทษจำคุก ถ้าการให้โทษจำคุกไม่ได้แก้ไขหรือทำอะไรให้ผู้กระทำผิดดีขึ้นมาได้แล้ว ก็จะไม่ใช้วิธีนี้โดยเด็ดขาด ผู้กระทำผิดที่ต้องถูกส่งมาเรือนจำจึงเป็นผู้ที่จำเป็นต้องบำบัดฟื้นฟู โดยระบบของการบังคับโทษจำคุกเท่านั้น ในทางปฏิบัติการลงโทษจำคุกนั้นจะใช้กับผู้กระทำผิดที่คัดสรรอย่างดีแล้วและสมควรต้องถูกจำคุกจริง ๆ เท่านั้น

จากประวัติการพัฒนากฎหมายราชทัณฑ์ของญี่ปุ่นมีความเข้มแข็ง มีแนวคิดมาจากกฎหมายและระบบราชทัณฑ์ของยุโรปและอเมริกา มีความใกล้เคียงกันจนแทบจะไม่พบความแตกต่างกัน การราชทัณฑ์ของญี่ปุ่นจะดำเนินการอยู่บนหลักการพื้นฐานของกฎหมายราชทัณฑ์ซึ่งเกิดขึ้นและนำมาใช้พร้อม ๆ กับกฎหมายอาญาของญี่ปุ่น โดยได้รับอิทธิพลแนวคิดมาจากประมวลกฎหมายอาญาของเยอรมนี ซึ่งรวมตลอดถึงประกาศข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกเพิ่มเติมภายหลังจากกระทรวงยุติธรรม กฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันมีพัฒนาการในการปรับปรุงแก้ไขมากกว่า 100 ปี โดยมีบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในทางทฤษฎีการลงโทษและมีการเรียนการสอนเรื่องนี้มาโดยตลอด ทำให้มีการสร้างองค์ความรู้และทรัพยากรบุคคลในด้านนี้ได้อย่างมีคุณภาพ ทำให้กฎหมายราชทัณฑ์ของญี่ปุ่นมีความทันสมัย

อีกทั้งภารกิจและเป้าหมายของงานราชทัณฑ์⁸¹ ในกว่า 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับเรื่องของการป้องกันยับยั้งการกระทำผิดในทางอาญา ส่วนการแก้แค้นทดแทนตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษยังคงมีอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด และนับตั้งแต่มีการจัดระบบราชทัณฑ์ในปี ค.ศ. 1933 เป้าหมายและทิศทางของงานราชทัณฑ์มีการพัฒนาดีขึ้นและให้ความสำคัญกับการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิดเป็นหลักซึ่งมีส่วนที่เป็นสาระสำคัญสองส่วนร่วมกันคือ วัตถุประสงค์ของการลงโทษและเป้าหมายของการบังคับโทษทางอาญา

⁸⁰ Akio Yamaguchi. *Institutional Profiles of Asia* (p.55), 2000, UNAFEI:Tokyo. (อ้างถึงใน ธานี วรภัทร์, 2549, น.91).

⁸¹ *Prison Systems & Correctional Laws: Europe, The United States, and Japan. A Comparative Analysis.* (p.137), By Gunther Kaiser, 1984, U.S.A.: Transnational Publishers. (อ้างถึงใน ธานี วรภัทร์, 2549, น.93).

ประเทศญี่ปุ่นมีปริมาณผู้ต้องขังเมื่อเทียบกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียอยู่ในระดับที่น้อยกว่าประเทศต่าง ๆ เนื่องจากมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ กล่าวคือ⁸²

1) ความมีประสิทธิภาพและความเข้มแข็งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศญี่ปุ่น ทำให้ปริมาณอาชญากรรมมีจำนวนน้อย

2) โทษจำคุกเป็นโทษที่มีผลเดียวกับประชาชนที่ต้องถูกบังคับโทษมากจึงเป็นนโยบายของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการพยายามให้นำมาตรการเลี้ยงโทษจำคุกมาใช้ เช่น ในชั้นตำรวจให้การเปรียบเทียบปรับ ชั้นอัยการใช้วิธีการชะลอการฟ้อง ในชั้นศาลใช้วิธีบังคับโทษปรับเพิ่มขึ้น การรอกการลงโทษ ส่วนของราชทัณฑ์มีการใช้มาตรการพักการลงโทษ การคุมประพฤติ เป็นต้น จึงส่งผลโดยตรงในการจำกัดจำนวนผู้กระทำความผิดที่สมควรได้รับโทษจำคุกจริง ๆ ตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) คนในสังคมญี่ปุ่นตระหนักและเห็นความสำคัญโดยให้ความร่วมมือ และช่วยกันดูแลผู้กระทำความผิด ทั้งในและนอกเรือนจำ จึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างที่ทำให้แทนที่ผู้กระทำความผิดจะไหลเข้าสู่เรือนจำมากเปลี่ยนเป็นการที่สังคมให้ความช่วยเหลือและช่วยกันรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขความปลอดภัย

ปรัชญาของญี่ปุ่นในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง การบังคับโทษจำคุกจะทำโดยหน่วยงานทางอาญาของรัฐเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักโทษเด็ดขาดที่มีความประสงค์จะแยกผู้กระทำความผิดออกจากสังคม เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคมอันเป็นการชดเชย และตอบแทนผลจากการกระทำผิด นอกจากนั้น ยังมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการปรับปรุงฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้สามารถกลับเข้าสู่สังคมปกติได้ มีจิตสำนึกที่ดีที่จะไม่กระทำความผิดซ้ำอีกต่อไป

การเอาตัวบุคคลเข้าเรือนจำและการใช้ชีวิตในเรือนจำ การที่จะนำบุคคลใดเข้ารับโทษจำคุกในเรือนจำ ต้องมีการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องในการส่งบุคคลนั้นสู่เรือนจำ และเมื่อมีการตรวจสอบและยืนยันเอกสารนั้นจากศาล ตลอดทั้งข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ให้ดำเนินการ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจึงให้นำบุคคลนั้นสู่เรือนจำ⁸³ ผู้ต้องขังต้องผ่านการตรวจร่างกายและต้องไม่มีโรคติดต่อ ถ้าพบว่ามีโรคติดต่อจะถูกส่งไปสถานอื่นเพื่อทำการรักษา⁸⁴ ผู้ต้องขังเป็นหญิงอาจได้รับอนุญาตให้เลี้ยงลูกภายในเรือนจำได้ ในกรณีที่พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นจนกระทั่งเด็กมีอายุครบ 1 ปี ซึ่งหมายถึง เด็กที่เกิดในเรือนจำด้วย⁸⁵

⁸² *Criminal Justice in Japan* (p.34), UNAFEL. (อ้างถึงใน ชานี วรรภัทร์, 2549, น.95).

⁸³ The Prison Law. Article 11

⁸⁴ The Prison Law. Article 13-14

⁸⁵ The Prison Law. Article 11

ผู้ต้องขังอาจถูกขังเดี่ยวได้ เว้นแต่พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเพราะสภาพจิตใจหรือสภาพร่างกาย การอยู่ร่วมกันในเรือนจำของผู้ต้องโทษ จะพิจารณาจากลักษณะของการกระทำผิด บุคลิกลักษณะของแต่ละบุคคล ประวัติการกระทำผิด ความผิด อายุของผู้ต้องขังที่อยู่ร่วมกัน เป็นสิ่งที่นำมาพิจารณาเพื่อจัดให้ผู้ต้องขังอยู่ในแดนต่าง ๆ ที่เหมาะสมภายในเรือนจำ⁸⁶ ผู้ต้องขังทุกคนจะได้รับการดูแลในเรื่องสุขอนามัย การรักษาพยาบาล การปฏิบัติกิจทางศาสนา⁸⁷

การควบคุมและการรักษาความปลอดภัยกฎหมายได้กำหนดวิธีการยับยั้งตลอดทั้งการระวังป้องกันผู้ต้องขังหลบหนี โดยเป็นไปตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดให้เท่านั้น⁸⁸ โดยสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ต้องขัง ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม ที่นอนหมอนมุ้ง รัฐจะจัดสรรให้ ในบางกรณีอาจอนุญาตให้จัดหาเองได้ โดยใช้เงินส่วนตัวของผู้ต้องขัง การกำหนดจะออกเป็นคำสั่งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม⁸⁹ มีการจัดหาอาหารและน้ำดื่มให้ผู้ต้องขัง ตามความต้องการของสุขภาพ อายุ ชนิดของงานที่ผู้ต้องขังทำ เป็นปัจจัยที่ใช้พิจารณาจัดทำให้ อาจมีการอนุญาตให้ผู้ต้องขังซื้ออาหารรับประทานเองโดยค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขังเอง นอกจากนี้ กฎหมายยังบัญญัติดูแลถึง การตัดผม หนวดเครา ความสะอาดของสถานที่ทำงาน ห้องขัง การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ มีการกำหนดมาตรการในการป้องกันโรคติดต่อของผู้ต้องขัง เช่น การฉีดวัคซีน การแยกผู้ต้องขังที่ป่วยเป็นโรคติดต่อออกต่างหาก การรักษาพยาบาลจากแพทย์ผู้ต้องขังที่ป่วยอาจขออนุญาตแพทย์รักษาโดยเฉพาะได้โดยค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขัง การอนุญาตขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ ผู้ต้องขังตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังเป็นเด็ก ผู้ต้องขังที่อายุมาก ตลอดทั้งการดูแลรักษาในโรงพยาบาลเมื่อจำเป็น⁹⁰

เมื่อวิเคราะห์การบังคับโทษของประเทศญี่ปุ่น สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้⁹¹

1) กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศญี่ปุ่น มีประสิทธิภาพที่เข้มแข็ง เป็นผลทำให้อัตราการกระทำผิดอยู่ในปริมาณน้อย กอปรกับในแต่ละขั้นตอนของการพิจารณาประเทศญี่ปุ่นได้ใช้วิธีการที่เบี่ยงเบนผู้กระทำความผิด โดยไม่ใช่โทษจำคุก เช่น การปรับ การรอลงอาญา ซึ่งขึ้นอยู่กับความรุนแรงของการกระทำความผิด ใช้วิธีการแก้ไขและปรับพฤติกรรมโดยไม่ต้องรับโทษ

⁸⁶ The Prison Law. Article 16

⁸⁷ The Prison Law. Article 18

⁸⁸ The Prison Law. Article 20

⁸⁹ The Prison Law. Article 32-33

⁹⁰ The Prison Law. Article 34-44

⁹¹ กฎหมายบังคับโทษจำคุกในประเทศญี่ปุ่น (น.112-113). เล่มเดิม.

จำคุก (Non-custodian measures) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้วยการอาศัยความร่วมมือจากภาคประชาสังคมเข้ามีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็ง

2) กฎหมายและระบบกฎหมายที่ดีและชัดเจน มีกฎหมายครบวงจรในงานบังคับโทษตามที่กล่าวมาแล้วประเทศญี่ปุ่นมีการจัดระบบกฎหมายที่แยกเป็นเรื่องเป็นหมวดหมู่ ใช้กฎหมายเป็นแกนกลางในปฏิบัติ ทำให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ มีมาตรฐานการปฏิบัติทั้งประเทศที่เหมือนกัน และแยกเป็นสัดส่วน แต่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เช่น The Prison Law, The Prison Law Enforcement Regulations, The Offenders Rehabilitation Law, The Juvenile Training School Law, Ordinance for Prisoner's Progressive Treatment

กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังเป็นระบบต่อเนื่องทั้งในและนอกเรือนจำ โดยเริ่มตั้งแต่ภายในเรือนจำ มีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง การจัดการศึกษา การจัดอุตสาหกรรมในเรือนจำ และการฝึกวิชาชีพ รวมทั้งการเตรียมการก่อนปล่อย และการสงเคราะห์หลังปล่อยที่เป็นรูปธรรม ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ในส่วนที่เป็นมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ความผิดนอกเหนือจากการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำด้วย เป็นการปฏิบัติทั้งในและนอกเรือนจำ กล่าวคือ มีการปล่อยตัวผู้ต้องขังก่อนกำหนด ตามมาตรการการคุมประพฤติ และการพักการลงโทษและการอภัยโทษ ประกอบด้วยกฎหมาย The Offenders Rehabilitation Law, Amnesty Law, Amnesty Law Enforcement Regulations, The Law for Probationary Supervision of Persons under Suspension of Execution of Sentence เป็นต้น มีการดูแลภายหลังการปล่อยผู้ต้องขัง โดยมีการออกกฎหมาย The Law for Aftercare of Discharged Offenders และมีการป้องกันการกระทำความผิด (Crime Prevention activities) เกือบทุกขั้นตอนทุกวิธีการประเทศญี่ปุ่นมีการบัญญัติกำหนดเป็นกฎหมาย

3) มาตรการและกลไกการบังคับโทษจำคุก พบว่าการทำงานบังคับโทษของญี่ปุ่นไม่ได้จบอยู่เพียงแต่ภายในเรือนจำ หากแต่การแก้ไขเยียวยาภายหลังการปล่อยด้วย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่ง งานบังคับโทษญี่ปุ่นสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของเรือนจำ (ภาครัฐ) กับภาคประชาชน

มีเป้าหมายและภารกิจในงานที่ชัดเจน กล่าวคือ มีปรัชญาการบังคับโทษจำคุก ประกอบด้วยสองส่วนสำคัญ คือ วัตถุประสงค์ของการลงโทษและเป้าหมายของการบังคับโทษทางอาญาใช้โทษจำคุกเท่าที่จำเป็นจริง ๆ กับบุคคลที่สมควรเท่านั้นมีการพิจารณาให้ผู้ต้องขังได้รับพักการลงโทษออกไปก่อนครบกำหนดโทษ อีกทั้งให้ความสำคัญกับแผนบังคับโทษที่จะใช้กับผู้ต้องขังแต่ละคน และให้ความสำคัญกับการจำแนกผู้ต้องขังแต่ละราย กล่าวคือ มีการแยกผู้ต้องขังชาย หญิง เด็กและเยาวชน โดยใช้กฎหมายเป็นแกนสำคัญในการแบ่งแยกที่ชัดเจน แต่ละประเภทของผู้ต้องขังมีกฎหมายออกมาบังคับใช้โดยเฉพาะทุกประเภท

3.2.2 กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของผู้ต้องขัง

3.2.2.1 วัตถุประสงค์ในการทำงานของผู้ต้องขัง

ประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น ได้แบ่งประเภทของโทษออกเป็น 7 ประเภทดังนี้⁹²

- 1) ประหารชีวิต
- 2) จำคุกโดยบังคับใช้แรงงาน
- 3) จำคุกโดยไม่บังคับใช้แรงงาน
- 4) ปรับ
- 5) กักขัง
- 6) ปรับเล็กน้อย
- 7) ริบทรัพย์สิน

ความหนักเบาของโทษนั้น หากเป็นโทษที่ต่างประเภทกันจะมีความหนักตามลำดับที่กำหนดไว้ข้างต้น แต่ในกรณีที่มีโทษจำคุกโดยไม่บังคับใช้แรงงานหากมีอัตราโทษสูงกว่าโทษจำคุกที่บังคับใช้แรงงานสองเท่าแล้ว โทษจำคุกโดยไม่บังคับใช้แรงงานจะหนักกว่าเช่นโทษจำคุกโดยไม่บังคับใช้แรงงานไม่เกิน 14 ปี หนักกว่าโทษจำคุกโดยบังคับใช้แรงงาน 5 ปี เป็นต้น⁹³

โทษจำคุกโดยบังคับใช้แรงงานซึ่งมีทั้งโทษจำคุกตลอดชีวิตและจำคุกมีกำหนดเวลา โดยผู้ต้องโทษจำคุกโดยบังคับใช้แรงงานจะต้องถูกขังในเรือนจำ โดยมีข้อบังคับให้ทำงานโดยไม่จ่ายค่าแรงงานเป็นเวลาที่มีกำหนดตามที่ศาลพิพากษาแต่ไม่ต่ำกว่า 1 เดือนและไม่สูงกว่า 20 ปี

โทษจำคุกโดยบังคับใช้แรงงานประกอบด้วยการคุมขังในเรือนจำและหน้าที่ที่ต้องใช้แรงงานตามที่ได้รับมอบหมาย⁹⁴

โทษจำคุกโดยไม่บังคับใช้แรงงานซึ่งมีโทษจำคุกตลอดชีวิตและจำคุกมีกำหนดเวลา โดยผู้ต้องโทษจำคุกจะถูกขังในเรือนจำแต่ไม่มีข้อบังคับให้ใช้แรงงานเป็นเวลาตามที่กำหนดในคำพิพากษาแต่ไม่ต่ำกว่า 1 เดือนและไม่เกิน 20 ปี

โทษจำคุกโดยไม่บังคับใช้แรงงานประกอบด้วยการคุมขังในเรือนจำ⁹⁵

จะเห็นได้ว่า บุคคลที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกโดยบังคับใช้แรงงาน ไม่เพียงแต่ถูกคุมขังในเรือนจำเท่านั้น แต่ผู้ต้องขังยังต้องถูกบังคับใช้แรงงานในระหว่างโทษจำคุกด้วย การใช้แรงงานในเรือนจำจึงเป็นลักษณะสำคัญของการบังคับโทษจำคุกโดยบังคับใช้แรงงาน กล่าวคือ

⁹² ประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น มาตรา 9

⁹³ ประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น มาตรา 10

⁹⁴ ประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น มาตรา 12

⁹⁵ ประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น มาตรา 13

หากปราศจากการใช้แรงงานผู้ต้องขัง การบังคับโทษจะถือว่าไม่สมบูรณ์ หรือกล่าวได้ว่า การใช้แรงงานผู้ต้องขังนี้เป็นโทษประเภทหนึ่งตามกฎหมาย⁹⁶ โดยการทำงานเป็นกิจกรรมหลักในระบบการบังคับโทษของประเทศญี่ปุ่น⁹⁷ ดังนั้น การให้ผู้ต้องขังทำงานถือเป็นมาตรการที่สำคัญในการปฏิบัติเพื่อเป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ซึ่งมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ⁹⁸

1. เพื่อให้ผู้ต้องขังมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
2. เพื่อให้ผู้ต้องขังมีความตั้งใจที่จะทำงาน
3. เพื่อปลูกฝังความมีระเบียบวินัยและจิตสำนึกเกี่ยวกับกฎระเบียบและความรับผิดชอบในการที่จะให้ความร่วมมือกับผู้อื่น

4. เพื่อให้มีความรู้และทักษะความชำนาญในอาชีพ
5. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้ภายหลังจากพ้นโทษแล้ว

3.2.2.2 ลักษณะ ประเภทงาน สิทธิและหน้าที่ในการทำงาน

ในประเทศญี่ปุ่นได้มีการจัดระบบอุตสาหกรรมในเรือนจำ มีการฝึกวิชาชีพและการให้ทำงาน⁹⁹ ซึ่งเป็นจุดเด่นของงานราชทัณฑ์ญี่ปุ่น การอบรมและฝึกอาชีพให้กับผู้ต้องขังวัยหนุ่มซึ่งกฎหมายจะบัญญัติบังคับ โดยแสดงในคำพิพากษาของศาลให้ต้องทำงานด้วยหรือไม่ ซึ่งมักกำหนดให้ผู้ต้องขังทำงานเป็นส่วนใหญ่ โดยเล็งเห็นว่าการทำงานหนักจะช่วยทำให้ผู้ต้องขังมีจิตใจที่รักษาระเบียบวินัย ได้รับความรู้และประสบการณ์ ผู้ต้องขังทำงานสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 8 ชั่วโมง หรือ 40 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีวันหยุด 2 วัน ถ้าไรที่ได้จากการทำงานเป็นของรัฐ ผู้ต้องขังจะได้เป็นเงินรางวัลตอบแทนโดยไม่มีค่าจ้าง¹⁰⁰

โดยการจัดระบบอุตสาหกรรมในเรือนจำ หรือการจัดระบบโรงงานอุตสาหกรรม (Prison Industry) เป็นการเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในเรือนจำ ซึ่งเท่ากับเป็นการเสริมต่อการฝึกวิชาชีพให้ผู้ต้องขัง นอกจากนั้นยังมีส่วนช่วยในด้านารับตัวผู้ต้องขังที่มีความชำนาญเข้าทำงานต่อไปในโรงงานอุตสาหกรรมภายหลังที่พ้นโทษแล้ว การราชทัณฑ์ของญี่ปุ่นได้รับความร่วมมืออย่างดีเอกชน เพราะเห็นว่าทำให้รัฐประหยัดค่าใช้จ่ายใน

⁹⁶ การแก้ไขฟื้นฟูนักโทษ: ศึกษารณการฝึกอาชีพและการบังคับใช้แรงงาน (น.93). เล่มเดิม.

⁹⁷ From *Prison Systems & Correctional Laws: Europe, The United States, and Japan: A Comparative Analysis*. (p.141), By Gunther Kaiser, 1984, U.S.A.: Transnational Publishers.

⁹⁸ *Prison Work in Japanese Prison* (p.1), By Correctional Bureau, Ministry of Justice Japan. (อ้างถึงใน เท็ดสัคคี่ บุนยไวโรจน์, 2540, น.94).

⁹⁹ The Prison Law. Article 24-28

¹⁰⁰ การบังคับโทษจำคุกในประเทศญี่ปุ่น (น.100). เล่มเดิม.

การฝึกช่างฝีมือ และกรมราชทัณฑ์ก็ไม่ต้องกังวลกับการขาดตลาดจำหน่ายสินค้าที่ผลิตขึ้นมาได้¹⁰¹ นอกจากนี้ในการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังจะได้รับใบประกาศนียบัตรหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เมื่อสำเร็จตามหลักสูตรด้วย ส่วนอีกรูปแบบหนึ่ง คือ รัฐให้เอกชนผู้ทำสัญญาเป็นผู้จัดหาวัตถุดิบ และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ในการผลิตทั้งหมด โดยจะต้องจ่ายเงินให้รัฐสำหรับค่าจ้างแรงงานผู้ต้องขัง¹⁰²

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นจากการอุตสาหกรรมในเรือนจำ จะมีองค์กรที่มีชื่อเรียกว่า Japanese Correctional Association (JCA) เพื่อทำหน้าที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากฝีมือของผู้ต้องขัง โดยมีตราสินค้าว่า “CAPIC”¹⁰³

ซึ่งอุตสาหกรรมในเรือนจำ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ¹⁰⁴

- 1) การผลิต (Production)
- 2) การฝึกวิชาชีพ (Vocational Training) และ
- 3) งานบำรุงรักษา (maintenance work)

1) การผลิต (Production) ผลิตภัณฑ์พื้นฐานที่อยู่ในการใช้แรงงานประเภทนี้ก็คือ สินค้าฝีมือประเภทงานไม้ เฟอร์นิเจอร์ สิ่งพิมพ์ และผ้าที่ใช้ตัดเสื้อ ซึ่งโดยส่วนมากแล้วหน่วยงานของเรือนจำจะผลิตสินค้าหรือส่วนของสินค้า หลังจากได้รับการสั่งซื้อจากบริษัทเอกชน โดยหลักแล้วสัญญาจ้างแรงงานจะเกิดขึ้นระหว่างรัฐและเอกชน ดังนั้น จึงไม่เคยเกิดกรณีที่ผู้ต้องขังทำสัญญากับเอกชน ผู้ต้องขังจึงไม่ได้รับการจ่ายค่าจ้างโดยตรง ค่าจ้างที่บริษัทจ่ายจะถือเป็นรายได้ของแผ่นดิน (National Treasury)¹⁰⁵

ในการพิจารณาถึงจำนวนค่าจ้างแรงงาน เรือนจำจะต้องพิจารณาถึงประเภทของงาน จำนวนชั่วโมง และระดับของทักษะ ซึ่งจะพยายามให้ยุติธรรมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกจากนี้การทำงานของผู้ต้องขังในเรือนจำ มักจะดำเนินการด้วยความรับผิดชอบของรัฐและอยู่ในการควบคุมดูแลของเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งบริษัทเอกชนจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว

2) การฝึกวิชาชีพ (Vocational Training) เนื่องจากวัตถุประสงค์ประการหนึ่งของการให้ผู้ต้องขังทำงานในเรือนจำ ก็คือ การจัดให้ผู้ต้องขังได้รับทักษะและความรู้ทางด้านอาชีพ ดังนั้น

¹⁰¹ จาก นักโทษเด็ดขาดกับสิทธิทางกฎหมาย (น.154), โดย วราภรณ์ สุจริตกุล, 2539, กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

¹⁰² จาก งานราชทัณฑ์เปรียบเทียบ: มาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง (น.35-36), โดย กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัย สำนักวิจัยและพัฒนาาระบบงานราชทัณฑ์, 2551, นนทบุรี: กรมราชทัณฑ์.

¹⁰³ แหล่งเดิม.

¹⁰⁴ *Prison Work in Japanese Prison* (p.3), By Correctional Bureau, Ministry of Justice Japan. (อ้างถึงใน เกิดศักดิ์ บุญยไวโรจน์, 2540, น.95).

¹⁰⁵ The Prison Law. Article 27

การฝึกวิชาชีพจึงเป็นส่วนหนึ่งของแรงงานผู้ต้องขัง วิชาชีพที่จะให้ผู้ต้องขังฝึกหรืองานที่จะมอบหมายให้ผู้ต้องขังนั้น ต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น ระยะเวลาของโทษจำคุก สุขภาพอนามัย ความสามารถ งานในอดีต แผนการอาชีพในอนาคต เป็นต้น และสำหรับผู้ต้องขังที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี จะต้องคำนึงถึงการฝึกอบรมทางศีลธรรมเป็นลำดับแรก¹⁰⁶ ซึ่งต่อมาได้มีประกาศของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับนโยบายเบื้องต้นในการบังคับใช้พระราชบัญญัติเรือนจำ โดยประกาศว่าจะต้องมีการประกอประกกันระหว่างการฝึกอาชีพที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องขัง และเป็นแนวทางในอนาคตต่อผู้ต้องขัง อีกทั้งต้องปลูกฝังความสามารถในการดูแลควบคุมตนเอง นอกจากนี้ยังมีกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการฝึกอาชีพผู้ต้องขัง คือ The Vocational Training rules for prisoners ซึ่งออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ใน ค.ศ.1950 ได้ให้คำนิยามของการฝึกอาชีพว่า เป็นส่วนหนึ่งของการใช้แรงงานผู้ต้องขังและดำเนินการโดยผ่านระบบการฝึกอบรม¹⁰⁷

การฝึกอาชีพสำหรับผู้ต้องขังจะดำเนินการโดยเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งจะต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมก่อน โดยเจ้าพนักงานเรือนจำจะต้องยื่นเอกสารรายละเอียดของโครงการ ซึ่งจะต้องกำหนดลักษณะการฝึกอบรม จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม และส่วนอื่น ๆ ที่สำคัญ ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมจะคัดเลือกจากผู้ต้องขังซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ คือ

1. มีระยะเวลาการรับโทษที่เพียงพอตามที่กำหนดไว้เพื่อที่จะร่วมโครงการ
2. ต้องจบการศึกษาอย่างน้อยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือการศึกษาที่เทียบเท่าในระดับเดียวกัน
3. ต้องมีความประพฤติที่ดีในขณะที่รับโทษ และเป็นผู้ที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นผู้ที่มีความตั้งใจอย่างสูงในการฝึกอบรม
4. ต้องเป็นที่ยอมรับว่ามีคุณสมบัติที่จำเป็นในการเข้าร่วมโครงการ โดยต้องมีการทดสอบความรู้ทางอาชีพ
5. ต้องมีความตั้งใจที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพภายหลังจากการพ้นโทษ

ในการฝึกวิชาชีพ (Vocational Training) ดำเนินการภายในเรือนจำ 3 รูปแบบ ได้แก่¹⁰⁸

¹⁰⁶ The Prison Law. Article 24

¹⁰⁷ *Correctional Administration in Japan* (pp.43-44), Paper presented at the Third Asian and Pacific Conference of Correctional Administrators, By Yoshio Suzuki, 1982, April, Tokyo:Japan. (อ้างถึงใน *เท็ดสัคคี่ บุญยไวโรจน์*, 2540, น.96).

¹⁰⁸ *การบังคับโทษจำคุกในประเทศไทยญี่ปุ่น* (น.101). เล่มเดิม.

1. การฝึกพื้นฐานทางวิชาชีพแบบเร่งรัด โดยศูนย์ฝึกวิชาชีพทั่วไป (General Vocational Training Center) ทำการฝึกพื้นฐานทางวิชาชีพแบบเร่งรัดให้กับผู้ต้องขังที่เข้าเรือนจำใหม่ ๆ ซึ่งได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ผู้ต้องขังที่สำเร็จหลักสูตรการฝึกวิชาชีพในเรือนจำดังกล่าวจะได้รับใบประกาศนียบัตรจากอธิบดีกรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงแรงงาน เรือนจำทั้ง 7 แห่ง ได้แก่

1.1 ทณฑสถานวัยหนุ่มคาวาโกเอะ (Kawagoe Juvenile Prison)

1.2 เรือนจำฟูกูอิ (Fukui Prison)

1.3 ทณฑสถานวัยหนุ่มนารา (Nara Juvenile Prison)

1.4 เรือนจำยามากูอิ (Yamaguchi Prison)

1.5 ทณฑสถานวัยหนุ่มซากา (Saga Juvenile Prison)

1.6 เรือนจำยามากาตา (Yamagata Prison)¹⁰⁹

2. การฝึกอบรมวิชาชีพเฉพาะด้าน โดยสถาบันฝึกวิชาชีพ (Concentrated Vocational Training Institute) โดยคัดเลือกผู้ต้องขังของแต่ละเรือนจำในส่วนภูมิภาคเข้ามาฝึกวิชาชีพเฉพาะด้าน

3. การฝึกอบรมตามงบประมาณของรัฐ จะมีการกระทำเป็นครั้งคราวตามนโยบายและงบประมาณ โดยการคัดเลือกผู้ต้องขังเข้ารับการอบรม

3) งานบำรุงรักษา (Maintenance work) จะมีผู้ต้องขังเฉพาะบางคนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานบางประเภท เช่น งานทำอาหาร ล้างจาน ทำความสะอาด นอกจากนี้ ยังมีงานประเภทอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของเรือนจำ เช่น งานก่อสร้าง ซ่อมแซมสถาบันต่าง ๆ ซึ่งงานเหล่านี้ทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการลดลงและเป็นการลดค่าใช้จ่ายของรัฐ

โดยอัตราส่วนของผู้ต้องขังจะแบ่งตามประเภทของงานดังนี้ คือ การผลิตร้อยละ 81 ซึ่งได้แก่ การผลิตเสื้อผ้าร้อยละ 12 งานโลหะร้อยละ 12 งานไม้ร้อยละ 4 งานพิมพ์ร้อยละ 2 งานเย็บปักถักร้อยร้อยละ 2 และงานอื่น ๆ ร้อยละ 49 ส่วนงานบำรุงรักษาร้อยละ 10 และการฝึกวิชาชีพร้อยละ 3¹¹⁰

¹⁰⁹ สารานุกรมราชทัณฑ์นานาชาติ, โดย กรมราชทัณฑ์, 2541. (อ้างถึงใน รั้งศิริ จันทรสมวงษ์, 2552, แรงจูงใจและความคาดหวังที่มีต่อการฝึกวิชาชีพสำหรับผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี (น.34), กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).

¹¹⁰ CHAPTER 6 CORRECTIONAL SERVICE, UNAFEI. Retrieved July 25, 2014, from http://www.unafei.or.jp/english/pdf/CJSJ_2011/08Chapter6pdf.

ส่วนการทำงานภายนอกเรือนจำ (Prison Camps Outside) โรงงานบางแห่งจะเปิดภายนอกเรือนจำทั้งที่รัฐเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการ โดยผู้ต้องขังจะทำงานและพักอาศัยอยู่ในนั้น ส่วนอีกรูปแบบหนึ่งคือ ให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการสำหรับในรูปแบบนี้ผู้ต้องขังจะต้องเดินทางจากเรือนจำไปยังโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งอยู่ภายนอกเรือนจำแบบเข้าไปเย็นกลับในทุก ๆ วัน หรืออาจจะให้ผู้ต้องขังพักอาศัยอยู่ในหอพักซึ่งติดต่อกับโรงงานอุตสาหกรรมนั้นก็ได้ สำหรับการออกไปทำงานภายนอกเรือนจำของผู้ต้องขังนั้น จะต้องได้รับความช่วยเหลือ และความเข้าใจจากชุมชนที่ดีเพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการยอมรับชุมชน และสามารถเข้าสู่สังคมได้อีกครั้ง¹¹¹

หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการบังคับโทษจำคุกโดยใช้แรงงานของผู้ต้องขัง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติเรือนจำ ค.ศ.1908 (The Prison Law) ถูกบัญญัติไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติเรือนจำ ฯ (The Prison Law Enforcement Regulations) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญเกี่ยวกับการทำงานของผู้ต้องขัง ดังนี้

ในส่วนแรกเกี่ยวกับการมอบหมายงาน มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

ในการจัดการแรงงาน ชนิด และปริมาณงานที่จะทำแต่ละวัน จะถูกกำหนดและแจ้งให้ผู้ต้องขังผู้นั้นทราบ¹¹²

ผู้ต้องขังบางส่วนซึ่งถูกคุมขังอยู่ในห้องขังเดี่ยวยังสามารถทำงานในห้องขังของพวกเขาได้ เมื่อผู้ต้องขังทำงานอยู่ในห้องขัง ผู้ต้องขังนั้นจะได้รับมอบหมายให้ทำงานในลักษณะงานที่ง่าย ๆ เช่น ตัดกวาดถูกระดาษ บรรจuchteเกียบลงในกล่อง หรือประกอบชิ้นส่วนของเฟอร์นิเจอร์ในส่วนที่ง่าย ๆ นอกจากนั้น ยังได้ทำงานที่หลากหลายในเรือนจำอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเสื้อผ้า รองเท้า หรืองานช่างไม้

จำนวนแรงงานจะถูกแบ่งแยกอย่างเท่าเทียมกันแก่ผู้ต้องขังทุกคน ตามมาตรฐานปริมาณงานที่ผู้ต้องขังคนหนึ่งจะสามารถทำได้ และมีชั่วโมงการทำงานที่กำหนดโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งรวมถึงในกรณีที่จำนวนแรงงานไม่อาจกำหนดได้โดยมาตรฐานปริมาณงาน นอกจากนั้นปริมาณงานจะถูกกำหนดให้เหมาะสมสำหรับผู้ต้องขังที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี โดยคำนึงถึง อายุ โรคภัยไข้เจ็บ ความแข็งแรง และความสามารถ¹¹³ ซึ่งหาก

¹¹¹ *The Community-based Treatment of Offender in Japan*. By Rehabilitation bureau, 2000, Tokyo: Rehabilitation bureau. (อ้างถึงใน กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัย สำนักวิจัยและพัฒนา ระบบงานราชทัณฑ์, 2551, น.36).

¹¹² The Prison Law Enforcement Regulations. Article 60

¹¹³ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 61

ลักษณะงานดังกล่าวไม่สามารถกำหนดเป็นชั่วโมงการทำงานได้ ก็ให้กำหนดร่วมกับลักษณะงานอื่น ๆ¹¹⁴

ในส่วนที่สองเกี่ยวกับหน้าที่ในการทำงาน มีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

ชั่วโมงการทำงานของผู้ต้องขัง จะกำหนดโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม แต่ผู้บัญชาการเรือนจำสามารถขยายหรือย่นเวลาทำงานของผู้ต้องขังได้ ตามลักษณะสภาพของท้องถิ่น โครงสร้างของเรือนจำหรือตามประเภทของแรงงาน และในกรณีที่ผู้ต้องขังร้องขอให้ลดชั่วโมงการทำงาน ก็ให้ลดลงได้จำนวน 2 ชั่วโมงหรือน้อยกว่านั้น สำหรับจำนวนชั่วโมงที่จำเป็นในการศึกษา อบรมศีลธรรม และการออกกำลังกายอาจคำนวณเป็นชั่วโมงการทำงานได้¹¹⁵

ผู้ต้องขังจะต้องทำงานต่อไปในระหว่างชั่วโมงทำงาน แม้ว่าจะทำงานในส่วนที่ได้รับของวันนั้นเสร็จแล้วก็ตาม¹¹⁶

ผู้ต้องขังที่ทำงานตามที่ตนได้ร้องขอไว้ จะไม่อาจหยุดการทำงาน ละทิ้งการทำงาน หรือเปลี่ยนแปลงประเภทของงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร¹¹⁷

ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาไม่อาจได้รับมอบหมายให้ทำงานนอกเรือนจำได้¹¹⁸

ผู้บัญชาการเรือนจำสามารถสั่งให้เจ้าพนักงานเรือนจำทำการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของผู้ต้องขังแต่ละคนได้วันละหนึ่งครั้ง¹¹⁹

ปริมาณงานที่ผู้ต้องขังทำสำเร็จในแต่ละเดือน จะถูกนำมาสะสมไว้ตอนสิ้นเดือน และจะมีการพิจารณาอีกครั้งว่า จำนวนงานที่จัดสรรให้ทำสำเร็จสมบูรณ์หรือไม่ โดยการเปรียบเทียบกับจำนวนงานเฉลี่ยในแต่ละวัน กับจำนวนแรงงานที่จัดสรรให้ในหนึ่งวัน ทั้งนี้ ชั่วโมงการทำงาน และจำนวนเงินที่ได้จากการใช้แรงงานจะถูกจัดสรรทุก ๆ เดือน¹²⁰

3.2.2.3 ค่าตอบแทนการทำงาน

ผู้ต้องขังที่ทำงานในอุตสาหกรรมในเรือนจำ จะได้รับค่าตอบแทนการทำงาน (Remuneration) ซึ่งไม่ถือเป็นค่าจ้างตามความหมายของการใช้แรงงานทั่วไป เนื่องจากการทำงานของผู้ต้องขังในเรือนจำถือเป็นการรับโทษ ซึ่งทำให้โทษจำคุกสมบูรณ์ประการหนึ่ง ค่าตอบแทน

¹¹⁴ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 62

¹¹⁵ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 58

¹¹⁶ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 63

¹¹⁷ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 64

¹¹⁸ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 66

¹¹⁹ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 67

¹²⁰ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 68

การทำงานจึงมีลักษณะแตกต่างจากค่าจ้าง ผู้ต้องขังที่ทำงานในเรือนจำโดยบังคับใช้แรงงาน อาจจะได้รับค่าตอบแทนการทำงานตามที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบของกระทรวงยุติธรรม และ อัตราค่าตอบแทนขึ้นอยู่กับพิจารณาเกี่ยวกับความประพฤติของผู้ต้องขังและประวัติที่บันทึก โดยเรือนจำนั้น

ดังนั้น ผู้ต้องขังจะได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับนโยบาย อย่างไรก็ตาม รัฐได้กำหนดให้มีการจ่ายเงินเป็นจำนวนตามที่คำนวณได้ตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อเป็นการปรับปรุงและให้กำลังใจผู้ต้องขังในการทำงานและเป็นการช่วยสร้างพื้นฐานในการเป็นพลเมืองของผู้ต้องขัง ทั้งนี้จำนวนค่าตอบแทนแรงงานไม่เกี่ยวกับชั่งกับจำนวนค่าจ้างของบริษัทเอกชนที่ ทำสัญญากับรัฐ¹²¹ โดยค่าตอบแทนเฉลี่ยรายเดือนที่จ่ายให้แก่ผู้ต้องขังใน ค.ศ.2009 ประมาณ 4,531 เยน¹²²

หลักเกณฑ์ที่สำคัญเกี่ยวกับค่าตอบแทนการทำงานของผู้ต้องขัง มีดังนี้ จะมีการคำนวณค่าตอบแทนการทำงาน ต่อเมื่อมีการพิจารณาว่าจำนวนงานที่จัดสรรให้ ทำเสร็จสมบูรณ์หรือไม่¹²³

จะไม่มีมีการคำนวณค่าตอบแทนการทำงาน ในกรณีที่ผู้ต้องขังมีความประพฤติที่ไม่ดี และมีประวัติผลของการทำงานที่ไม่ดี¹²⁴

การกำหนดค่าตอบแทน จะถูกกำหนดโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยต้อง คำนึงถึง ความประพฤติ ความดีความชอบ ประเภทของงาน ผลงาน งานที่มอบหมายเสร็จสิ้น หรือไม่¹²⁵ และผู้ต้องขังที่ทำงานในวันหยุดตามพระราชบัญญัติเรือนจำอาจได้รับค่าตอบแทนเพิ่ม¹²⁶

หากผู้ต้องขังกระทำการใดก่อให้เกิดความเสียหาย โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อต่อ เครื่องมือ ผลิตภัณฑ์ที่ทำเสร็จแล้ว วัตถุติด หรือสิ่งอื่นใด จำนวนเงินที่ใช้เพื่อซ่อมแซมความเสียหาย ดังกล่าวจะถูกนำไปหักออกจากรายได้ที่ได้รับ¹²⁷

จะต้องแจ้งจำนวนค่าตอบแทนสุทธิในแต่ละเดือนให้ผู้ต้องขังทราบทุกวันที่ 15 ของ เดือน¹²⁸

¹²¹ *Prison Work in Japanese Prison* (p.3), By Correctional Bureau, Ministry of Justice Japan. (อ้างถึงใน เทคซึกิ บุญยิวโรจน์, 2540, น.98).

¹²² *CHAPTER 6 CORRECTIONAL SERVICE*, UNAFEI. Loc.cit.

¹²³ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 69

¹²⁴ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 70

¹²⁵ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 71

¹²⁶ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 72

¹²⁷ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 73

ผู้ต้องขังจะได้รับค่าตอบแทนเมื่อพ้นโทษ ในกรณีที่ผู้ต้องขังตาย ค่าตอบแทนจะตกแก่ คู่สมรส บุตร หรือ บิดามารดา และในกรณีที่จำเป็นต้องจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้ต้องขังล่วงหน้า ก็ให้พิจารณาเป็นกรณีไป¹²⁹

ในกรณีที่ผู้ต้องขังที่มีค่าตอบแทนในบัญชีได้หลบหนีไป และไม่อาจหาญาติที่จะรับเงินแทนได้ภายใน 6 เดือน หลังจากวันที่หลบหนี บัญชีจะถูกยกเลิก¹³⁰

3.2.2.4 การใช้จ่ายรายได้จากการทำงาน

นอกจากพระราชบัญญัติเรือนจำ ค.ศ.1908 (The Prison Law) และกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติเรือนจำ ฯ (The Prison Law Enforcement Regulations) แล้ว ยังมีหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการบังคับโทษจำคุกโดยใช้แรงงานของผู้ต้องขังยังถูกบัญญัติไว้ใน พระราชกฤษฎีกาการบำบัดและพัฒนานักโทษ (The Ordinance for Prisoner's Progressive Treatment) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญเกี่ยวกับการทำงานของผู้ต้องขัง ดังนี้

ผู้ต้องขังจะถูกจำแนกออกเป็น 4 ระดับชั้น ตั้งแต่ระดับชั้น 1 ถึงระดับชั้น 4¹³¹

ในการที่จะจัดผู้ต้องขังอยู่ในระดับชั้นใดนั้น จะต้องถูกตรวจสอบในด้านความขยัน อดทน พฤติกรรม ความรับผิดชอบและความตั้งใจของผู้ต้องขังนั้น¹³²

ในกรณีที่ผู้ต้องขังซึ่งอยู่ในระดับชั้นที่ต่ำกว่าอาจได้รับการพิจารณาผ่านที่ประชุมเจ้าหน้าที่เรือนจำ ให้ยกระดับชั้นได้ หากผู้ต้องขังนั้นมีพฤติกรรมดี มีความรับผิดชอบสูง และเป็นที่เหมาะสมกับระดับชั้นนั้น ๆ¹³³

จะมีการสำรวจผู้ต้องขังโดยที่ประชุมเจ้าหน้าที่เรือนจำ สำหรับผู้ต้องขังที่เหลืออัตราโทษจำคุกน้อยกว่า 8 เดือน ในทุก ๆ 2 เดือน และทุก ๆ 6 เดือน สำหรับผู้ต้องขังที่เหลืออัตราโทษมากกว่านั้น¹³⁴

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 4 และระดับชั้น 3 จะไม่ได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนงานในเรือนจำ อย่างไรก็ตามอาจมีการยกเว้นในกรณีที่เห็นว่ามีความเหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหรือการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งจำเป็น¹³⁵

¹²⁸ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 74

¹²⁹ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 75

¹³⁰ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 78

¹³¹ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 16

¹³² The Prison Law Enforcement Regulations. Article 21

¹³³ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 17

¹³⁴ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 21-2

¹³⁵ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 40

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 4 อาจได้รับอนุญาตให้ใช้เงินค่าตอบแทนจากการทำงานในเรือนจำของเขาจำนวนไม่เกิน 1 ใน 5 ของเงินดังกล่าวในทุก ๆ เดือน¹³⁶

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 3 อาจได้รับอนุญาตให้ใช้เงินค่าตอบแทนจากการทำงานในเรือนจำของเขาจำนวนไม่เกิน 1 ใน 4 ของเงินดังกล่าวในทุก ๆ เดือน¹³⁷

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 2 อาจได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องมือของเขาในการทำงานได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องซื้อเครื่องมือ ผู้ต้องขังอาจจะได้รับอนุญาตให้ใช้เงินค่าตอบแทนจากการทำงานที่ได้รับมาแล้ว¹³⁸

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 2 ที่มีประวัติการทำงานในเรือนจำดีเยี่ยมรวมทั้งมีทักษะความสามารถอาจได้รับการมอบหมายให้ช่วยแนะนำเรื่องการทำงานในเรือนจำได้¹³⁹

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 2 อาจได้รับอนุญาตให้ใช้เงินค่าตอบแทนจากการทำงานในเรือนจำของเขาจำนวนไม่เกิน 1 ใน 3 ของเงินดังกล่าว¹⁴⁰

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 2 ที่มีความเชี่ยวชาญในงานที่ได้รับมอบหมายนั้นอาจได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนงานได้¹⁴¹

ในการทำงานของผู้ต้องขังในระดับชั้น 1 ไม่จำเป็นต้องจัดคนมาเฝ้าดูแล ในกรณีความจำเป็นพิเศษผู้ต้องขังในระดับชั้น 2 หรือต่ำกว่า อาจได้รับการปฏิบัติเดียวกันนี้¹⁴²

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 1 ที่มีประวัติการทำงานในเรือนจำดีเยี่ยมรวมทั้งมีทักษะอาจได้รับการมอบหมายให้ช่วยแนะนำหรือควบคุมดูแลเรื่องการทำงานในเรือนจำได้¹⁴³

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 1 อาจได้รับอนุญาตให้ใช้เงินค่าตอบแทนจากการทำงานในเรือนจำของเขาจำนวนไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินดังกล่าวทุก ๆ เดือน¹⁴⁴

ผู้ต้องขังในระดับชั้น 1 อาจได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องมือของเขาในการทำงานได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องซื้อเครื่องมือ ผู้ต้องขังอาจจะได้รับอนุญาตให้ใช้เงินค่าตอบแทนจากการ

¹³⁶ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 41

¹³⁷ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 42

¹³⁸ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 43

¹³⁹ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 44

¹⁴⁰ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 45

¹⁴¹ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 47

¹⁴² The Prison Law Enforcement Regulations. Article 48

¹⁴³ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 49

¹⁴⁴ The Prison Law Enforcement Regulations. Article 50

ทำงานที่ได้รับมาแล้วและผู้ต้องขังในระดับชั้น 1 ที่มีความเชี่ยวชาญในงานที่ได้รับมอบหมายนั้น อาจได้รับอนุญาตให้เปลี่ยนงานได้¹⁴⁵

3.2.2.5 สิทธิอื่น ๆ ที่ผู้ต้องขังได้รับ

ในกรณีที่ผู้ต้องขังที่ได้รับบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานจนถึงขั้นตาย หรือกลายเป็นคนพิการในเรือนจำที่ใช้แรงงาน ก็จะได้รับค่าชดเชยตามควรแก่กรณี ค่าชดเชยนี้ ผู้ต้องขังจะได้รับเมื่อตอนที่ได้รับการปล่อยตัวหรือในกรณีที่ตาย ค่าชดเชยจะจ่ายให้แก่บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตร¹⁴⁶

ในกรณีที่ผู้ต้องขังจำเป็นต้องใช้เงินในบัญชีเพื่ออุปการะคู่สมรส บุตร หรือบิดามารดา หรือต้องชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายในคดีอาญาที่ผู้ต้องขังได้กระทำขึ้น หรือจำเป็นต้องซื้อ หนังสือ หรือกระทำการอย่างอื่นที่จำเป็น ผู้ต้องขังอาจได้รับค่าตอบแทนแม้ว่าจะยังอยู่ในระหว่าง รับโทษ เป็นจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนเงินค่าตอบแทนทั้งหมดในบัญชี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และความจำเป็นในแต่ละกรณี¹⁴⁷

ผู้ต้องขังที่ถูกพิพากษาให้จำคุกโดยบังคับใช้แรงงาน หากผู้ต้องขังนั้นมีพฤติกรรมและการทำงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก อาจได้รับการพิจารณาให้ทำงานในเวลาว่างเพื่อประโยชน์ของตนเองได้ บทบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ต้องขังที่ถูกพิพากษาให้จำคุกโดยไม่บังคับใช้แรงงานด้วย หากผู้ต้องขังมีพฤติกรรมและการทำงานอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ทั้งนี้การอนุญาตให้ทำงานดังกล่าว จะต้องไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อวัน¹⁴⁸

3.2.3 การทำงานของผู้ต้องขังในทางปฏิบัติ

ในที่นี้ของยกตัวอย่าง Fuchu Prison ในการอธิบายให้เห็นภาพถึงการทำงานของ ผู้ต้องขังในทางปฏิบัติ Fuchu Prison เป็นเรือนจำที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศญี่ปุ่น และมีผู้ต้องขัง ทั้งชาวญี่ปุ่นและชาวต่างชาติ ในส่วนของผู้ต้องขังญี่ปุ่นนั้นจะเป็นผู้ต้องขังเพศชายอายุ 26 ปี หรือมากกว่านั้นขึ้นไป ซึ่งมีโทษจำคุกน้อยกว่า 8 ปี และเคยมีประวัติการกระทำผิดมาก่อน รวมทั้ง ผู้ที่ขาดแรงจูงใจในการแก้ไขพฤติกรรม หรือยากต่อการดูแลรักษา โดยผู้ต้องขังจำนวนมากใน Fuchu Prison คือ สมาชิกองค์กรอาชญากรรม ผู้ติดสารเสพติด หรือบุคคลเร่ร่อน ซึ่งผู้ต้องขังกลุ่มนี้ จะกระทำความผิดความผิดซ้ำก่อนข้างมากกว่าผู้กระทำความผิดอาญาประเภทที่มีความอันตราย หรือความรุนแรง โดยเมื่อผู้ต้องขังเข้ามาใน Fuchu Prison ผู้ต้องขังจะได้รับการปฐมนิเทศ และ

¹⁴⁵ The Prison Law Enforcement Regulations, Article 51

¹⁴⁶ The Prison Law, Article 28

¹⁴⁷ The Prison Law Enforcement Regulations, Article 76-77

¹⁴⁸ The Prison Law Enforcement Regulations, Article 79-2

ได้รับการประเมินเป็นระยะเวลาจำนวน 15 วัน ซึ่งเป็นการให้ผู้ต้องขังทำความคุ้นเคยกับกฎระเบียบ และข้อบังคับและผู้ต้องขังจะถูกประเมินถึงความสามารถและประวัติส่วนบุคคล

การทำงานเป็นหน้าที่สำหรับผู้ต้องขังที่ถูกพิพากษาให้จำคุกโดยบังคับใช้แรงงาน ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดใน Fuchu Prison โดยผู้ต้องขังจะถูกมอบหมายให้ทำงานวันละ 8 ชั่วโมงต่อวัน และเป็นเวลา 168 ชั่วโมงต่อ 4 สัปดาห์ การทำงานที่เหมาะสมจะถูกมอบหมายให้ขึ้นอยู่กับ การประเมินในช่วงปฐมนิเทศการทำงานจะเริ่มตั้งแต่เวลา 8.00 น. พักเวลา 9.45 น. เริ่มงานอีกครั้งเวลา 10.00 น. พักรับประทานอาหารเวลา 12.00 น. เริ่มงานอีกครั้งเวลา 12.40 น. พักเวลา 14.30 น. เริ่มงานอีกครั้งเวลา 12.45 น. สิ้นสุดเวลาทำงานเวลา 16.40 น.¹⁴⁹ ในหนึ่งวันทำงานผู้ต้องขังมีเวลาทำงาน 8 ชั่วโมงในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และครึ่งวันในวันเสาร์¹⁵⁰

ผู้ต้องขังซึ่งทำงานในเรือนจำอุตสาหกรรมได้รับคำสั่งให้ทำงานโดยต้องสนใจงานของตนมากกว่าสิ่งอื่น ๆ นั้นหมายความว่า การสบตากับผู้ต้องขังด้วยกันหรือเจ้าหน้าที่ผู้คุมเป็นสิ่งที่ต้องห้ามและการสนทนาระหว่างการทำงานก็เป็นสิ่งที่ต้องห้ามเช่นกัน ผู้ต้องขังยังรายงานว่าการกิจกรรมต่าง ๆ ของพวกเขา เช่น การเดินไปห้องน้ำ เช็ดเหงื่อบนใบหน้า จะต้องได้รับอนุญาตในช่วงเวลาที่กำหนดไว้โดยเฉพาะเท่านั้น

ในหลักสูตรสั้น ๆ ที่เจ้าหน้าที่ของ Human Rights Watch ได้เยี่ยมชม Fuchu Prison นั้น ซึ่งใน Fuchu Prison มีโรงงานไม้ และโรงงานรองเท้า ซึ่งแต่ละร้านจะมีผู้ต้องขังที่ถูกจ้างประมาณ 100 คน ซึ่งกฎในการห้ามสบตกันเป็นเรื่องที่เคร่งครัด ซึ่งในการเยี่ยมชมของเจ้าหน้าที่นั้นก็ไม่เห็นผู้ต้องขังคนใดมองสิ่งอื่น ๆ นอกจากงานของตนเองเลย

นอกเหนือจากการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมวิชาชีพผู้ต้องขังอาจจะทำงานเกี่ยวกับชิ้นส่วนประกอบสำหรับผู้รับเหมาภายนอก และทำงานในส่วนต่าง ๆ ของเรือนจำ เช่น ซักรีด ห้องครัว โดยผู้ต้องขังจะได้รับเงินสำหรับการทำงานของพวกเขาซึ่งสามารถใช้ในการสั่งซื้อหนังสือ นิตยสาร หรือซื้อสินค้าจากร้านค้าในเรือนจำ และเงินส่วนที่เหลือจะถูกมอบให้กับผู้ต้องขังภายหลังจากการปล่อย รายได้ทั้งหมดที่ได้รับจากการขายสินค้าที่ผลิตโดยผู้ต้องขังจะถือว่าเป็นรายได้ของรัฐบาล¹⁵¹

¹⁴⁹ Fuchu Prison. Retrieved July 1, 2014, from <http://japan.usembassy.gov/e/acs/tacs-7110g.html>.

¹⁵⁰ From *Prison Conditions in Japan* (p.89), By Human Rights Watch, 1995, March, U.S.A.:Human Rights Watch.

¹⁵¹ Fuchu Prison. Loc.cit.

การเริ่มต้นการทำงานและเวลาพัก¹⁵²

1. เมื่อผู้ต้องขังได้ยื่นเสียงติระฆังหรือคำสั่งของเจ้าหน้าที่ในการส่งสัญญาณให้ผู้ต้องขังเริ่มทำงานให้ผู้ต้องขังไปยังที่นั่งที่กำหนดในทันทีและเริ่มทำงาน

2. เพื่อที่จะให้ผู้ต้องขังได้ฟื้นฟูร่างกายจากการเหนื่อยล้าในการทำงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และป้องกันอุบัติเหตุในระหว่างการทำงาน จะมีการหยุดพักเป็นเวลา 15 นาทีในช่วงเช้าและช่วงบ่าย และมีการพักรับประทานอาหารเป็นเวลา 40 นาที อย่างไรก็ตามก็ให้ความสำคัญถึงการพักในช่วงเวลาสั้น ๆ เพื่อออกกำลังกาย อาบน้ำ และทำกิจกรรมอื่น ๆ

3. เมื่อผู้ต้องขังได้ยื่นสัญญาณให้พัก ให้หยุดการทำงานในทันที และจะได้รับการตรวจสอบ เมื่อเวลาพักหมดลงจะได้รับการตรวจสอบและเริ่มทำงานอีกครั้งเมื่อหมดเวลาการทำงาน เมื่อผู้ต้องขังได้รับสัญญาณหรือคำสั่งให้หยุดการทำงาน ให้หยุดการทำงานในทันที และทำความสะอาดบริเวณรอบที่ทำงาน และจัดเครื่องมือให้เป็นระเบียบ โดยจะรับการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

การจัดแบ่งประเภทการฝึกอบรมและการทำงาน¹⁵³

1. ในการทำงานมีทั้งหมด 10 ชั้น ลำดับชั้นจะเริ่มจากการที่ผู้ฝึกงานอยู่ในชั้นเริ่มแรกหรือชั้นที่หนึ่ง และผู้ต้องขังแต่ละคนจะตกอยู่หนึ่งในชั้นเรียนเหล่านี้

2. ผู้ทำงานใหม่ หรือถูกโอนมาจากงานอื่น จะถูกจัดอยู่ในชั้นเริ่มแรก หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกงานในชั้นแรกแล้ว ก็จะถูกทดสอบความสามารถและบันทึกในการทำงาน (ปริมาณและคุณภาพของสินค้า ระดับความอดทน ทักษะที่มีต่อความปลอดภัย การจัดการและรักษาวัสดุ และเครื่องมือ) หากพิจารณาแล้วมีความเหมาะสมก็จะถูกเลื่อนระดับให้สูงขึ้น

ชั้น	ระยะเวลา
ชั้นที่ 1	-
ชั้นที่ 2	8 เดือน
ชั้นที่ 3	8 เดือน
ชั้นที่ 4	4 เดือน
ชั้นที่ 5	4 เดือน
ชั้นที่ 6	4 เดือน
ชั้นที่ 7	2 เดือน
ชั้นที่ 8	2 เดือน

¹⁵² *Prison Conditions in Japan* (pp.91-92). Op.cit.

¹⁵³ *Prison Conditions in Japan* (pp.99-101). Op.cit.

ชั้นที่ 9	2 เดือน
ชั้นที่ 10	1 เดือน

การเลื่อนชั้นหรือการลดชั้นอาจจะเกิดแตกต่างจากตารางได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการทำงานที่ก

การทำงานของผู้ต้องขังนั้น

การฝึกอบรมอาชีพในการทำงานแต่ละวันจะช่วยให้ผู้ต้องขังเพิ่มความสามารถและเพิ่มพูนทักษะในการทำงานซึ่งนับว่ามีประโยชน์อย่างมากในการแก้ไขฟื้นฟูสำหรับผู้ต้องขังนั้น

พ้นโทษออกจากเรือนจำไป ดังนั้น จึงต้องใช้ความพยายามและความมุ่งมั่นในการฝึกอบรมวิชาชีพในเรือนจำ ซึ่งการฝึกวิชาชีพใน Fuchu Prison ประกอบไปด้วย ช่างซ่อมบำรุงรถยนต์ งานซักอบรีด ช่างถ่ายภาพ หรืองานเย็บปักถักร้อย ในเรือนจำอื่น ๆ อาจมีการฝึกงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ช่างเชื่อม โลหะ ช่างไม้ ช่างทำเสื้อทาคามิ หากผู้ต้องขังมีความประสงค์ที่จะฝึกอบรมเฉพาะด้าน จะต้องปรึกษาต่อผู้บังคับบัญชาคณะกรรมการการจัดหมวดหมู่งานให้ตัดสินใจว่าการฝึกอบรมนั้นมีความเหมาะสมกับผู้ต้องขังนั้นหรือไม่ เพื่อจะตอบรับหรือปฏิเสธคำขอของผู้ต้องขังนั้น

3.3 อังกฤษ

3.3.1 การบังคับโทษจำคุกทั่วไป

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศอังกฤษนั้น ในเบื้องต้นตำรวจจะทำการตรวจสอบความผิดอาญา สืบเสาะและแสวงหาข้อมูลพยานหลักฐานต่าง ๆ ในการประกอบอาชญากรรมเพื่อนำผู้ที่กระทำความผิดหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม มีหน้าที่ในการปกป้องคุ้มครองสังคม มีอำนาจในการเข้าจับกุมบุคคลผู้กระทำความผิด และนำเสนอพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาคดี ซึ่งดำเนินการโดยพนักงานอัยการ เมื่อศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาเสร็จสิ้นแล้วก็จะมีคำพิพากษา กรณีถ้ากระทำความผิดจริงก็จะมีคำสั่งลงโทษและกำหนดสภาพบังคับระบลงโทษในคำพิพากษานั้น¹⁵⁴

โครงสร้างอันสำคัญในการบังคับโทษจำคุกในประเทศอังกฤษ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการกำหนดกฎเกณฑ์และเป็นกรอบแนวทางต่างๆ มีจุดมุ่งหมายตามหลักเกณฑ์พื้นฐานของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อำนาจการบริหารจัดการเป็นไปตาม The Prison Act 1952

¹⁵⁴ จาก “การบังคับโทษจำคุกในประเทศอังกฤษ”, โดย ธาณี วรภัทร์, 2550, มกราคม-มิถุนายน, วารสารกฎหมายธุรกิจบัณฑิตย์, 7(1), น.25.

และ The Prison Rules 1999 โดยภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของงานราชทัณฑ์อังกฤษนั้นก็เพื่อยังให้เกิดการกระตุ้นและสนับสนุนผู้ต้องขังเพื่อนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีและมีประโยชน์ต่อไป¹⁵⁵

สำหรับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานราชทัณฑ์อังกฤษ¹⁵⁶ โดยเป้าหมายแรกเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้กระทำความผิดให้มีผลเหมือนกับคนทั่วไป มีการเยียวยาให้มีการปรับปรุงตัว มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง และเป้าหมายที่สอง เพื่อวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยเฉพาะของ Anglo-American และวิเคราะห์การกำหนดและไม่กำหนดระยะเวลาการจำคุกทั้งหมด มีแนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในการเบี่ยงเบนโทษจำคุก และนำสิทธิต่าง ๆ ในเรื่องของมนุษยธรรม เมตตา กรุณา อย่างมีขอบเขตมาใช้ภายใต้การบริหารงานของ Home office สำหรับเป้าหมายที่สาม เพื่อให้ภารกิจที่รองรับการดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลให้เป็นไปอย่างมีความคุ้มครองตามสิทธิมนุษยชนและเป็นที่เชื่อถือได้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง มีมาตรการป้องกันการหลบหนีจากเรือนจำ

ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้กระทำความผิด และการปฏิบัติที่เหมาะสม เป็นปัญหาที่มีอยู่ในระบบราชทัณฑ์อังกฤษ ตลอดทั้งปัญหาความหนาแน่นเกินไปสำหรับจำนวนประชากรผู้ต้องขังและความขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ จากข้อมูลสรุปรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบเรือนจำ¹⁵⁷ เกี่ยวกับการบังคับโทษในเรือนจำ มีดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศที่สร้างสรรค์ให้กับผู้ต้องขังที่ส่งเสริมให้มีการปรับตัวให้เหมาะสม เพื่อสามารถกลับสู่สังคมในอนาคต
2. ผู้ต้องโทษถูกพิทักษ์และมีการกระตุ้นให้รู้สำนึกด้วยตัวของตัวเอง
3. การถูกแยกออกจากสังคมไปยังเรือนจำ ต้องเป็นไปเพื่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำความผิดที่มีความเป็นไปได้เท่านั้น และเพื่อความปลอดภัยตามพฤติกรรมของแต่ละบุคคล
4. เพื่อเตรียมความพร้อมในการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดกลับสู่สังคมและมีการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องภายหลังการปล่อยตัวไปแล้ว

ประเทศอังกฤษมีแนวคิดและการปฏิบัติที่มองความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการยุติธรรมสังคม แนวคิดใหม่ และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ที่เป็นกลไกที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

¹⁵⁵ The Prison Rules 1999 ข้อ 3. Purpose of prison training and treatment

“The purpose of the training and treatment of convicted prisoners shall be to encourage and assist them to lead a good and useful life.”

¹⁵⁶ การบังคับโทษจำคุกในประเทศอังกฤษ (น.33). เล่มเดิม.

¹⁵⁷ *The report of the Committee of Inquiry into the United Kingdom Prison Serviced.* (อ้างถึงในธานี วรภัทร์, 2550, น.33).

ทำให้สามารถลดปริมาณคดีอาญาและปกป้องคุ้มครองสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มุ่งเน้นการป้องกันมากกว่าการแก้ไข ทำงาน 2 ภาคส่วนผสานกัน คือ ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและนอกกระบวนการยุติธรรม คือ ความร่วมมือของภาคสังคม¹⁵⁸

คำพิพากษาของศาล มีบทบาทสำคัญในการบังคับโทษ ศาลควรใช้นโยบายกำหนดโทษอย่างไรจึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพกับความผิดที่เกิดขึ้น โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการพิจารณากำหนดโทษ (Sentencing Guideline Council) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการวินิจฉัยลงโทษที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ โดยมีการใช้มาตรการเลี้ยงโทษจำคุกในภาคสังคมมีนโยบายมุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมมากกว่าการแก้ไข ในกระบวนการยุติธรรมมีโทษทางเลือกมากสำหรับใช้กับผู้กระทำความผิด มีการพยายามใช้มาตรการในการลดปริมาณผู้กระทำความผิดในการเข้าสู่เรือนจำโดยใช้การกักขังที่บ้าน (The Home Detention Curfew) (HDC) แทน หรือใช้ร่วมกับการให้โทษจำคุกระยะสั้น หรือด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (Electronically-monitored Curfew) และภาครัฐมุ่งเน้นการให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคสังคม สังคมจึงได้ร่วมมือกันหันมาใช้การบังคับโทษทางสังคมมากขึ้น โดยกำหนดโทษให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดเป็นราย ๆ ไป อย่างเช่น การบังคับบำบัดผู้ติดยาเสพติด (Drug Treatment and Testing) (DTTOs) รัฐบาลได้กำหนดทางเลือกสำหรับการลงโทษทางสังคม มีเกณฑ์การพิจารณาลงโทษเป็นรายบุคคล เช่น การทำงานชดใช้โดยไม่มีค่าตอบแทน เข้าอบรมปรับพฤติกรรมกับผู้กระทำความผิด เข้าการศึกษาหรือการอบรมทักษะพื้นฐาน การตรวจสารเสพติดและการบำบัดรักษา การสอดส่องดูแลของสังคม การใช้มาตรการควบคุมฉุกเฉินหรือใช้ข้อยกเว้นพิเศษ การควบคุมโดยเครื่องมือเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

การบังคับโทษในประเทศอังกฤษมีกฎหมายที่ชัดเจน และกฎหมายถูกสร้างขึ้นมาจากสภาพปัญหาที่พบในทางปฏิบัติ และแก้ไขด้วยวิธีการที่พิสูจน์และประเมิณผลได้จริง สามารถนำมาปฏิบัติแล้วเกิดผลได้จริงภายในเวลาที่กำหนดได้ กล่าวคือ มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างอิสระ ไม่มีการแทรกแซงใด ๆ มีเหตุมีผลอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายอาญา พื้นฐานของระบบทัณฑวิทยาที่สามารถอธิบายได้ สามารถประเมิณผลได้ มีเป้าหมายและหลักการในการบังคับโทษที่ชัดเจนที่สามารถตรวจสอบผลงานการบังคับโทษว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ดีไม่ดียังไง มีวิธีคิดในการบังคับโทษมีความเป็นศาสตร์มาก ที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้กระทำความผิดให้มีผลเป็นเหมือนกับคนทั่วไป มีการเยียวยาให้มีการปรับปรุงตัว และมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

การบังคับโทษจำคุกของอังกฤษมีแนวปฏิบัติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษ มีการใช้มาตรฐานขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นแนวทาง

¹⁵⁸ การบังคับโทษจำคุกในสหราชอาณาจักร (น.54-58). เล่มเดิม.

โดยภาครัฐให้ความสำคัญและเอาใจใส่มาก มีการให้แนวนโยบายที่ชัดเจนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นแบบ (White Paper) หรือ (Justice for All) อันยังให้เกิดความเข้าใจตรงกันทั้งระบบของกระบวนการยุติธรรมและภาคสังคม ด้วยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายเป็นสำคัญมีแนวทางในการพยายามคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของสหประชาชาติและมีการพยายามใช้มาตรการภายนอกเรือนจำเพื่อลดปริมาณผู้ต้องขัง แต่มีประสิทธิภาพดีในการแก้ไขพฤตินิสัยมากกว่าการแก้ไขผู้กระทำความผิดภายในเรือนจำ เป็นการลงโทษและการแก้ไขฟื้นฟูสังคม (Punishment and Rehabilitation in the Community) เพื่อลดการกระทำผิดอาญา โดยการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและปกป้องสังคมด้วยวิธีการใหม่ที่เป็นการปฏิรูปการลงโทษที่ทันสมัย ใช้กลไกของสังคมเป็นรากฐานในการแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำความผิด โดยมีระบบการประเมินผู้ต้องขังก่อนศาลออกคำสั่งลงโทษ (National Offender Assessment System) ประเมินผู้ต้องขังตามคำพิพากษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย พิจารณาวิเคราะห์พื้นฐานของบุคลิกภาพ ความประพฤติ เรือนจำและงานคุมประพฤติจะมอบหมาย “ให้ทำงานอะไร” ที่เป็นการปรับปรุงแก้ไขผู้ต้องโทษ มีการกำหนดเงื่อนไขที่เป็นสาระสำคัญ และมาตรฐานต่าง ๆ เพื่อเสนออนุมัติจัดทำแผนที่เรียกว่า “What Works” เป็นแผนที่มีลักษณะเฉพาะเป็นรายบุคคล มีเหตุผลและทักษะทางสังคม

นอกจากนี้ประเทศอังกฤษมีโปรแกรมที่อบรมในพื้นที่ต่าง ๆ ภายหลังจากปล่อยตัวผู้กระทำความผิดแล้ว เช่น อบรมเกี่ยวกับงานก่อสร้าง มีการจัดหาสิ่งที่ต้องการให้ อบรมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการทำงานสะอาด กีฬา วิธีการใช้เวลาว่าง เพิ่มเติมทักษะที่ยังขาดอยู่ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อการทำงานและการใช้ชีวิตใหม่ภายนอกเรือนจำ เพื่อให้ได้งานทำที่เหมาะสม และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างอยู่รอดปลอดภัยโดยปราศจากการกระทำความผิดอีก

3.3.2 กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานของผู้ต้องขัง

3.3.2.1 วัตถุประสงค์ในการทำงานของผู้ต้องขัง

ในประเทศอังกฤษวัตถุประสงค์ของการลงโทษในทัณฑสถานของรัฐ จะเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งการจ้างงานในเรือนจำอันเป็นคำสั่งให้กับผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นวิธีการช่วยเหลือเบื้องต้นในการสงเคราะห์ผู้ต้องขังในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงพฤตินิสัย เพื่อการกลับคืนสู่สังคมปกติต่อไป ซึ่งจะเป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ของผู้กระทำความผิด ในการทำงานของผู้ต้องขังมิได้มีข้อกำหนดที่ต้องอบรมก่อน ผู้ต้องขังจำนวนมากสามารถทำงานได้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานการผลิตงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ในเรือนจำหรือทำงานที่เกี่ยวกับการเกษตร สำหรับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถทำงานได้จะถูกนำไปฝึกอาชีพก่อนส่งไปช่วยงานในสถานพยาบาล หรือโอนย้ายไปยัง

เรือนจำหรือเข้าอบรมตามโปรแกรมการศึกษาความประพฤติโดยอาจารย์ท้องถิ่นและความร่วมมือของสถาบันการศึกษา¹⁵⁹

3.3.2.2 ลักษณะ ประเภทงาน สิทธิและหน้าที่ของการทำงาน

การทำงานหรือฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง มีทั้งในระบบอุตสาหกรรมและทำงานภาคเกษตรกรรม เช่น ช่างไม้ ช่างปูน ช่างเฟอร์นิเจอร์ ตลอดจนการเลี้ยงวัวเนื้อ วัวนม และปลูกพืชสินค้าจากการฝึกวิชาชีพสามารถขายให้ประชาชนทั่วไปได้ นอกจากนี้งานราชทัณฑ์จะขยายการทำงานของต้องขังให้มากขึ้น เพื่อจะนำรายได้จากการขายสินค้าไปชดเชยค่าเสียหายให้ผู้เสียหายในโรงงานอุตสาหกรรมใหญ่ๆ ได้ให้ผู้ต้องขังได้มีโอกาสเข้าร่วมทำงานด้วยเท่าที่ผ่านมานั้นนับได้ว่าประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี โดยการมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสมาคมราชทัณฑ์ของประเทศอังกฤษ (Prison Officer Association) และสหภาพการค้าสาธารณะ (Public Commercial Service Union) ในเรื่องของการเป็นหุ้นส่วน การปรับปรุงพัฒนามาตรฐานและในเรื่องของค่าจ้างแรงงาน¹⁶⁰

ในประเทศอังกฤษการทำงานของผู้ต้องขังมาจากหลักเกณฑ์ที่ว่า “การใช้แรงงานของผู้ต้องขังไม่ก่อให้เกิดสัญญาจ้างงาน” ทำให้ไม่มีทางที่จะเกิดนิติกรรมสัญญาระหว่างผู้ต้องขังและเรือนจำได้จากคำพิพากษาของศาล คดี (Pullen v. the prison commissioners, 1957) ซึ่งเป็นบรรทัดฐานในการตัดสิทธิการคุ้มครองผู้ต้องขังตามกฎหมายโรงงาน (The Factories Act of 1937) และนอกจากนี้ยังมีคำพิพากษาจากคดี (Davis v. the prison commissioners, 1963) ยืนยันหลักเกณฑ์ดังกล่าวอีกครั้ง โดยได้วางหลักไว้ว่า การใช้แรงงานในเรือนจำไม่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างขึ้นกล่าวคือลักษณะสำคัญของการจ้างแรงงานไม่เกิดขึ้น¹⁶¹

กรมราชทัณฑ์จะต้องจัดหางานให้แก่ผู้ต้องขังในความดูแลของตน แต่หน้าที่นี้ไม่จำเป็นต้องหมายถึงสิทธิที่จะให้งานทำเหมือนกัน โดยสิทธินี้ไม่มีคำพิพากษาของศาลวางเป็นบรรทัดฐานไว้ แต่ระเบียบเรือนจำ (The Prison Rules 1999) ไม่ได้ให้กรมราชทัณฑ์มีหน้าที่ต้องหางานให้ผู้ต้องขังทุกคนที่สมัครงาน คำสั่งกรมราชทัณฑ์หรือรายงานส่วนมาก เช่น รายงาน Woolf มักแนะนำให้มีการจ้างงานเต็มที่ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในความเป็นไปได้ในแต่ละเขตท้องถิ่นนั้น¹⁶² อีกทั้งความสามารถในการจัดให้ผู้ต้องขังทำงานของเรือนจำหนึ่งกับอีกเรือนจำหนึ่งอาจแตกต่างกัน

¹⁵⁹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก (น.119). เล่มเดิม.

¹⁶⁰ *Annual Report and Accounts April 2005-March 2006*, By HM Prison service, 2006, London: The Station Office Limited. (อ้างถึงใน กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัย สำนักวิจัยและพัฒนา ระบบงานราชทัณฑ์, 2551, น.22).

¹⁶¹ *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (p.42). Op.cit.

¹⁶² *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (p.51). Op.cit.

เป็นอย่างมากขึ้นอยู่กับสิ่งอำนวยความสะดวก จำนวนเจ้าหน้าที่เรือนจำและทักษะความสามารถของแต่ละเรือนจำที่จะดึงดูดการจ้างงานจากภายนอก¹⁶³

กรมราชทัณฑ์อังกฤษได้กำหนดเรื่องการทำงานไว้ในระเบียบเรือนจำ (The Prison Rules 1999) ในข้อ 31 ได้มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

ผู้ต้องขังที่ได้รับการตัดสินว่ากระทำความผิดทุกคนจะต้องทำงานไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อวัน การจัดเตรียมสถานที่ให้ทำงานจะต้องเป็นนอกห้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังทำงานร่วมกับผู้ต้องขังอื่นด้วยเท่าที่จะเป็นไปได้¹⁶⁴ และ

ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา อาจได้รับอนุญาตให้ทำงานเสมือนนักโทษเด็ดขาดได้ หากผู้ต้องขังนั้นสมัครใจ¹⁶⁵

กล่าวคือ ผู้ต้องขังหรือนักโทษที่ได้รับการตัดสินว่ากระทำความผิดทุกคน จะต้องทำงานขั้นสูงสุด 10 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาไม่ต้องทำงานก็ได้ แต่ถ้าผู้ต้องขังสมัครใจก็สามารถให้ทำงานได้¹⁶⁶

แต่ทั้งนี้ ระเบียบเรือนจำ (The Prison Rules 1999) ในข้อ 31(3) ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ต้องขังริเริ่มทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเลขานุการแห่งรัฐ¹⁶⁷ และห้ามมิให้ผู้ต้องขังทำงานรับใช้ผู้ต้องขังผู้อื่น หรือเจ้าหน้าที่เรือนจำ หรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเลขานุการแห่งรัฐ¹⁶⁸

¹⁶³ From *Reducing re-offending by ex-prisoners* (p.54), By The Social Exclusion Unit, 2002, July, n.p.

¹⁶⁴ The Prison Rules 1999. Work.31.(1) A convicted prisoner shall be required to do useful work for not more than 10 hours a day, and arrangements shall be made to allow prisoners to work, where possible, outside the cells and in association with one another.

¹⁶⁵ The Prison Rules 1999. Work.31.(5) An unconvicted prisoner shall be permitted, if he wishes, to work as if he were a convicted prisoner.

¹⁶⁶ From *Prison Law Text and Materials* (p.109), By Stephen Livingstone and Tim Owen, 1993, Oxford:Clarendon Press.

¹⁶⁷ The Prison Rules 1999.Work.31.(3) No prisoner shall be set to do work of a kind not authorised by the Secretary of State.

¹⁶⁸ The Prison Rules 1999.Work.31.(4) No prisoner shall work in the service of another prisoner or an officer, or for the private benefit of any person, without the authority of the Secretary of State.

การทำงานของผู้ต้องขังในประเทศอังกฤษแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ¹⁶⁹

1. การทำงานสำหรับตลาดภายใน ประกอบด้วย การผลิตที่มีความซับซ้อนหรือความยาก เช่น งานเสื้อผ้า งานกรอบหน้าต่าง งานพลาสติก และงานไฟฟ้า
2. การทำงานในการบำรุงรักษาและการบริการในเรือนจำ ประกอบด้วย การทำความสะอาดห้องขัง และบริเวณโดยรอบ และการทำงานในโรงครัวหรือโรงซักรีด
3. การทำงานสำหรับผู้รับเหมาภายนอก เช่น บรรจुของจดหมาย และประกอบชิ้นส่วนเกี่ยวกับไฟฟ้า และการผสมพันธุ์สัตว์
4. การทำงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การดำเนินการเกี่ยวกับสวนที่ปลูกไม้ขาย รวมทั้งการบำรุงรักษาด้วย

ส่วนการทำงานภายนอกเรือนจำนั้น ผู้ต้องขังบางส่วนจะได้รับอนุญาตให้ปล่อยตัว โดยได้รับใบอนุญาตชั่วคราว (Release on Temporary Licence) จากเรือนจำเพื่อรับรองการทำงานภายนอกเรือนจำ ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนถ่ายการดูแลผู้ต้องขังจากเรือนจำไปสู่ชุมชน ใบอนุญาตนั้นมีกำหนดระยะเวลาในการอนุญาตเพื่อให้ผู้ต้องขังกลับมายังเรือนจำเมื่อสิ้นสุดการทำงานในหนึ่งวัน โดยทั่วไปใบอนุญาตชั่วคราวนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เฉพาะเรือนจำเปิด และเรือนจำกึ่งเปิด และไปยังหน่วยงานที่กำกับการณ์ฐานใหม่ในเรือนจำปี¹⁷⁰ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งวิธีในการเพิ่มความสามารถในการจ้างงานของผู้ต้องขังหลังจากที่ได้มีการปล่อยตัว โดยการได้รับอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวนี้มีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การจ้างงานและการทำงานโดยสมัครใจ รวมทั้งเป็นการสร้างความผูกพันทางครอบครัวอีกครั้ง โดยระยะเวลาการให้อาหารอนุญาตนั้นอาจครอบคลุมถึงห้าวันที่อยู่ภายนอกเรือนจำ ใน ค.ศ.2003 มีการออกใบอนุญาตชั่วคราวมากกว่า 328,000 ใบ มากกว่า 50,000 ใบ ของจำนวนดังกล่าวมอบ เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขังในการกลับไปตั้งหลักอีกครั้ง และอีกกว่า 211,000 ใบ มอบให้แก่ผู้ต้องขังในการเข้าเป็นส่วนหนึ่งในการฝึกอบรมการศึกษา โครงการให้บริการชุมชน หรือในรูปแบบบางประการในการรักษาเยียวยา โดยในปีเดียวกันนั้นมีความล้มเหลวในการปล่อยตัวชั่วคราวเพียง 367 คน เช่น ผู้ต้องขังหลบหนีในวันปล่อยตัว¹⁷¹

¹⁶⁹ *Rehabilitation of Prisoners* (pp.50-51). Op.cit.

¹⁷⁰ *Reducing re-offending by ex-prisoners* (p.56). Op.cit.

¹⁷¹ *Rehabilitation of Prisoners* (p.56). Op.cit.

3.3.2.3 ค่าตอบแทนการทำงาน

ตามระเบียบเรือนจำ (The Prison Rules 1999) ในข้อ 31(6) ได้กำหนดให้ผู้ต้องขังอาจจะได้รับค่าตอบแทนจากการทำงาน ในอัตราที่ได้อนุมัติจากเลขาธิการแห่งรัฐเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะกรณีเป็นราย ๆ ไป¹⁷²

โดยนโยบายของเรือนจำมีว่า “ผู้ต้องขังทุกคนซึ่งมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของเรือนจำ เช่น งานที่สนับสนุนการดำเนินงานในเรือนจำการปฏิบัติงานที่สามารถทำให้ผู้ต้องขังได้รับทักษะในการทำงาน หรือการศึกษา รวมทั้งการฝึกอบรม ต้องมีการจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้ต้องขังซึ่งวัตถุประสงค์ในจ่ายค่าจ้างให้แก่ผู้ต้องขังตามคำพิพากษาเพื่อที่จะสนับสนุนและตอบแทนการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ต้องขังในการบริหารงานในเรือนจำ” นอกจากนี้ ผู้ว่าการเรือนจำและผู้อำนวยการส่วนการจ้างงาน กำหนดให้มีโครงสร้างในการจ่ายค่าจ้างในท้องถิ่นนั้นจะต้องมีการจ่ายค่าจ้างอย่างยุติธรรม เปิดเผยและชัดเจนให้แก่พนักงานเรือนจำและผู้ต้องขัง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเรือนจำให้ความสำคัญในการสนับสนุนและกระตุ้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของการทำงานนั้น¹⁷³

ตามพระราชบัญญัติค่าจ้างขั้นต่ำแห่งชาติ ค.ศ.1998 มาตรา 45(1) (National Minimum Wage Act 1998) นั้นไม่คุ้มครองถึงผู้ต้องขัง กล่าวคือ “ผู้ต้องขังไม่มีคุณสมบัติได้รับค่าจ้างขั้นต่ำแห่งชาติที่เกี่ยวกับงานใดๆ ที่เขาได้กระทำตามกฎระเบียบในเรือนจำ” ผู้ต้องขังไม่ถือว่าเป็น “ลูกจ้าง” ในความหมายของพระราชบัญญัตินี้ ด้วยเหตุที่ ผู้ต้องขังมิได้ทำงานตามสัญญาจ้างแรงงานหรือสัญญาการให้บริการ ดังนั้นระดับการคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานจึงไม่นำมาบังคับใช้กับผู้ต้องขัง¹⁷⁴

The Howard League (องค์กรการกุศลที่ดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูปกฎหมายอาญา) เห็นว่า ผู้ต้องขังควรได้รับค่าจ้างในการทำงานอย่างยุติธรรม โดยมีการหักเงินค่าจ้างที่แสดงถึงการทำงานตามจริง และความรับผิดชอบทางแรงงานภายนอกด้วยความร่วมมือของ The Howard League ได้จัดตั้งโครงการนำร่องที่เรือนจำ HMP The Mount เรือนจำประเภท C โดยจะจัดตั้งกิจการโรงพิมพ์ขนาดเล็กที่จ้างผู้ต้องขัง 11 คนและมุ่งหมายให้ทำกำไรภายใน 4 ปี ผู้ต้องขังที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้จะได้รับการฝึกอบรมการทำงานและมีโอกาสได้รับซึ่งประกาศนียบัตรการพิมพ์ ผู้ต้องขังนั้นจะได้รับค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายหรือมากกว่า และจะต้องรับผิดชอบในการชำระภาษี

¹⁷² The Prison Rules 1999, Work.31.(6) Prisoners may be paid for their work at rates approved by the Secretary of State, either generally or in relation to particular cases.

¹⁷³ *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (p.181). Op.cit.

¹⁷⁴ *Rehabilitation of Prisoners* (p.61). Op.cit.

การประกันสังคม การช่วยเหลือบุตร และจะได้รับการส่งเสริมการเก็บเงินออมเพื่อใช้ภายหลังการปล่อยตัวรวมทั้งการบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหาย¹⁷⁵

สิทธิในการได้รับค่าจ้าง ผู้ต้องขังจะได้รับค่าจ้างแตกต่างกันไป ซึ่งค่าจ้างจากการทำงานในห้องปฏิบัติการในเรือนจำได้ 16 ยูโร ค่าจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมจากเอกชนได้ 96 ยูโร ซึ่งโดยเฉลี่ยผู้ต้องขังได้รับค่าจ้างประมาณ 25 ยูโร และทำงานชั่วโมงต่อสัปดาห์น้อยกว่า 20-30 ชั่วโมง สำหรับค่าจ้างขั้นต่ำในเรือนจำที่กำหนดโดยกรมราชทัณฑ์ก็ค่อนข้างต่ำคือ ไม่ถึง 12 ยูโร (ปัจจุบัน 7.5 ยูโร) งานทำความสะอาดภายในเรือนจำได้รับค่าจ้างน้อย คือ 7-14 ยูโรต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความชำนาญและชั่วโมงการทำงาน และเมื่อพิจารณาถึงค่าจ้างที่น้อยนี้จึงไม่มีการหักเงินบำรุงเรือนจำ แต่อย่างไรก็ตาม ค่าจ้างในปัจจุบันจำนวน 7.50 ยูโร เป็นเพียงระดับการจ่ายเงินขั้นต่ำเท่านั้น ผู้อำนวยการเรือนจำสามารถเพิ่มจำนวนเงิน ตามประสิทธิภาพ หรือสัญญาที่ทำกับผู้รับเหมาอิสระที่อนุญาตได้¹⁷⁶

ซึ่งในเรือนจำแห่งหนึ่งที่ Evelyn Shea ได้เข้าไปเยี่ยมชมพบว่าผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมและมีความเป็นมืออาชีพตามมาตรฐานสากล สามารถสมัครงานในห้องปฏิบัติการของภาคอุตสาหกรรมเอกชน จะได้รับค่าจ้างมากกว่าการทำงานกับห้องปฏิบัติการที่บริหารโดยเรือนจำถึง 8 เท่า ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ผู้ต้องขังที่ได้รับค่าจ้างน้อยกว่า ไม่เห็นด้วยกับระบบสองมาตรฐานนี้ ยิ่งถ้างานของผู้ต้องขังเป็นงานที่ต้องใช้ความชำนาญสูง เช่น วิศวกรรม เป็นต้น ผู้ต้องขังเหล่านั้นจะมีโอกาสได้งานที่มีค่าจ้างที่ดีกว่าผู้ต้องขังอื่น¹⁷⁷

3.3.2.4 สิทธิอื่น ๆ ที่ผู้ต้องขังได้รับ

ระเบียบเรือนจำ (The Prison Rules 1999) ใน ข้อ 31(2) ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์หรือแพทย์ผู้ตรวจสอบ อาจนำผู้ต้องขังมาช่วยเหลือในสถานพยาบาลได้ และห้ามมิให้ผู้ต้องขังริเริ่มทำงานอันซึ่งมิได้อยู่ในระดับหรือชั้น หรือเขาไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์หรือแพทย์ผู้ตรวจสอบ¹⁷⁸

¹⁷⁵ Ibid.

¹⁷⁶ *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (pp.52-53). Op.cit.

¹⁷⁷ *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (pp.56). Op.cit.

¹⁷⁸ The Prison Rules 1999. Work.31.(2) The medical officer or a medical practitioner such as is mentioned in rule 20(3) may excuse a prisoner from work on medical grounds, and no prisoner shall be set to do work which is not of a class for which he has been passed by the medical officer or by a medical practitioner such as is mentioned in rule 20(3) as being fit.

ผู้ต้องขังไม่ควรจะต้องทำงานนอกหมวดหมู่ที่จัดสรรให้กับพวกเขาไว้แล้ว การตรวจสอบทุกด้านยังเป็นการปฏิบัติที่ดีที่สุด จากข้อ 14 (1)¹⁷⁹ จะต้องมีผู้สังเกตการณ์ผู้ต้องขังไม่เพียงแต่ในเรื่องสุขภาพและความปลอดภัยตามพระราชบัญญัติสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน ค.ศ.1974 (The Health and Safety at Work etc Act 1974) เท่านั้น แต่จะต้องมีการสังเกตผู้ต้องขังตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการทำงานของผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่เรือนจำด้วย¹⁸⁰

ในเรื่องสถานที่ทำงานตามความหมายของพระราชบัญญัติสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน ค.ศ.1974 (The Health and Safety at Work etc Act 1974) ต้องมีลักษณะเข้าถึงการตรวจสอบสุขภาพและบริหารด้านความปลอดภัยในทุกพื้นที่ของสถานประกอบการ เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ควรประเมินการทำงานของผู้ต้องขัง และจัดสรรประเภทของงานให้ผู้ต้องขังตามลักษณะงาน คือ งานที่มีลักษณะหนัก งานที่มีลักษณะปานกลาง งานที่มีลักษณะเบา¹⁸¹

ในเรื่องของสภาพการทำงานนั้น กฎหมายของประเทศอังกฤษใช้เกณฑ์เดียวกับการจ้างงานภายนอก เช่น ชั่วโมงทำงาน วันหยุดในวันอาทิตย์ และกฎระเบียบที่เกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัย ในบางเรื่องการทำงานในเรือนจำถือว่ามีส่วนคืออยู่ข้าง เช่น มีชั่วโมงทำงานเพียง 32 ชั่วโมงหรือน้อยกว่าต่อสัปดาห์ ลักษณะงานไม่เร่งรีบ¹⁸² และในกรณีที่ผู้ต้องขังไม่มีงานจะได้รับเงินช่วยเหลือ สัปดาห์ละ 3 ยูโร ไม่แตกต่างกันมากนักจากค่าตอบแทนปัจจุบันจำนวน 7.50 ยูโร จากการทำงานภายในห้องปฏิบัติการเรือนจำซึ่งเป็นค่าแรงพื้นฐาน¹⁸³ นอกจากนี้กรมราชทัณฑ์ยอมรับหน้าที่บางอย่างต่อผู้ต้องขังที่อยู่ในระหว่างการหางาน โดยการจ่ายเงินทดแทนให้ประมาณ 5 ยูโรต่อสัปดาห์¹⁸⁴

¹⁷⁹ The Prison Rules 1999. Special duties of chaplains and prison ministers.

14.(1) The chaplain or a prison minister of a prison shall -

(a) interview every prisoner of his denomination individually soon after the prisoner's reception into that prison and shortly before his release; and

(b) if no other arrangements are made, read the burial service at the funeral of any prisoner of his denomination who dies in that prison.

¹⁸⁰ From *Prison Rules: A Working Guide* (p.70), By Nancy Loucks, 2000, London:The Prison Reform Trust.

¹⁸¹ Ibid.

¹⁸² *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (p.59). Op.cit.

¹⁸³ *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (p.53). Op.cit.

¹⁸⁴ *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (p.51). Op.cit.

ทั้งนี้ในประเทศอังกฤษ เจ้าหน้าที่เรือนจำมีหน้าที่ต้องดูแลผู้ต้องขังที่อยู่ในการควบคุมของตน และต้องจ่ายค่าทดแทน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เรือนจำผู้นั้นประมาทเดินเลื้อต่อหน้าที่และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ต้องขัง กรณีดังกล่าว ผู้ต้องขังสามารถใช้สิทธิเรียกร้องต่อศาลแพ่งเพื่อรับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ สำหรับในกรณีอุบัติเหตุที่เกิดจากการทำงานในเรือนจำ ไม่มีข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่ให้เจ้าหน้าที่เรือนจำต้องรับผิดชอบ เหมือนอย่างกรณีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง จะเห็นได้ว่าผู้ต้องขังมีภาระต้องพิสูจน์ว่าความประมาทเดินเลื้อนั้นเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่เรือนจำ จึงก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน เพราะเป็นการลำบากของผู้ต้องขังที่จะหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดได้ การฟ้องร้องดังกล่าวจึงเป็นไปได้อย่างกระทรงมหาศาลไทยอังกฤษได้พยายามเยียวยาสถานการณ์ดังกล่าว ด้วยการจ่ายค่าทดแทนแก่ผู้ต้องขัง โดยผ่านการพิจารณาอย่างรอบครอบ นอกจากนี้ผู้ต้องขังสามารถร้องขอความช่วยเหลือทางอื่นนอกจากการฟ้องคดีได้ ผ่านทางคณะกรรมการตรวจสอบอิสระ หรือผู้ตรวจการเรือนจำ แต่ทั้งนี้หน่วยงานทั้งสองดังกล่าวมีอำนาจเพียงแนะนำเท่านั้น¹⁸⁵

3.3.3 การทำงานของผู้ต้องขังในทางปฏิบัติ

ในที่นี้ของยกตัวอย่าง HMP Featherstone และ HMP Coldingley ในการอภิปรายถึงการทำงานของผู้ต้องขังในทางปฏิบัติ Featherstone¹⁸⁶ เป็นเรือนจำทันสมัย ที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างเป็นเรือนจำประเภท C (เรือนจำประเภท C ใช้กับผู้ต้องขังที่ไม่สามารถกำหนดให้อยู่ในทัณฑสถานเปิดได้ ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่ผู้ต้องขังอาจจะหลบหนี) เป็นเรือนจำที่ตั้งอยู่ที่ฐานทัพเก่าประมาณ 12 กิโลเมตรของวูล์ฟแฮมตัน เรือนจำเริ่มเปิดดำเนินการใน ค.ศ.1976 ผู้ต้องขังมาจากพื้นที่ล้อมรอบ ซึ่งผู้ต้องขังมีทั้งพิพากษาให้จำคุกตั้งจำคุกตลอดชีวิตจนถึงระยะเวลาหลายเดือน โดยอัตราร้อยละ 40 ที่ใช้เวลาจำคุกเพียงระหว่าง 9-15 เดือน

Featherstone เป็นเรือนจำอุตสาหกรรม หนึ่งในสองแห่งของประเทศอังกฤษ คำว่า "เรือนจำอุตสาหกรรม" มีความหมายแรกว่าเป็นเรือนจำอุตสาหกรรมซึ่งดำเนินงานในสายการค้าตามความเหมาะสม และผู้ต้องขังจะอยู่ในสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ผู้ต้องขังนั้นจะได้เผชิญเมื่อสมัครงานในโรงงานภายนอก และมีความหมายที่สองว่างานที่ได้รับจะมีสถานะเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมภายใต้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ และผู้ต้องขังส่วนใหญ่จะอยู่กับงานทางอุตสาหกรรมเป็นหลัก

ลักษณะงานของ Featherstone มีงานหลัก ๆ คือ สิ่งทอ และวิศวกรรม นอกจากนี้ยังมีโรงฝึก ฟาร์มโคนม และหน่วยงานพืชสวนขนาดเล็ก โดยมีผู้ต้องขังที่ได้รับการฝึกอบรมทางอาชีพ

¹⁸⁵ *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (p.47). Op.cit.

¹⁸⁶ *Why work? A study of Prison Labour in England, France and Germany* (p.59). Op.cit.

เต็มเวลา และอยู่ในระหว่างการศึกษาเล่าเรียนเวลางานเริ่มตั้งแต่ 07.55 น. ถึง 12.10 น. และตั้งแต่ 13.50 น. ถึง 16.50 น. ในวันจันทร์ ถึงวันพฤหัสบดีและตั้งแต่ 07.55 น. ถึง 12.00 น. ในวันศุกร์ ซึ่งระยะเวลารวมเฉลี่ย 27 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ขั้นตอนในการจัดสรรงานให้แก่ผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังทำคำขอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อคณะกรรมการจัดสรรแรงงาน (ประกอบด้วยผู้จัดการอุตสาหกรรม ผู้จัดการงานปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่จัดสรร) ที่กำหนดสิทธิของผู้ต้องขัง หากเป็นไปได้ผู้ต้องขังจะถูกวางตำแหน่งในส่วนงานที่ผู้ต้องขังเลือก แต่ทั้งนี้เมื่อตลาดแรงงานหนาแน่น การจัดการส่วนใหญ่สำหรับงาน ๆ ใดก็ตามที่เปิดรับอยู่จะเสนอให้แก่ผู้ต้องขัง ส่วนหลักการในการเลิกจ้างมิได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่จะอยู่บนฐานของหลักการเดียวกันกับ "การหยุดงานสามครั้ง" ในการเดือนครั้งที่สาม ผู้ต้องขังจะถูกลดสถานะไปยังกฎเกณฑ์พื้นฐานเป็นเวลา 28 วัน ในระหว่างที่เขาไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน

การผลิตแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ อุตสาหกรรม และ ฟาร์มนม ซึ่งงานอุตสาหกรรมมี 2 ประเภท คือ วิศวกรรมและสิ่งทอ ซึ่งงานในแต่ละประเภทจะมีผู้จัดการฝ่ายผลิตและผู้จัดการ ทั้งวิศวกรรมและสิ่งทอเป็นงานสัญญาจ้างเหมา ในงานส่วนวิศวกรรมนั้นจะมีโรงฝึกทางวิศวกรรมว่าจ้างผู้ต้องขัง ที่ได้รับการควบคุมดูแลโดยผู้ฝึกสอนซึ่งมีการผลิตผลิตภัณฑ์ อาทิ ประตูห้อง โครมเตียงเหล็ก ท่อเหล็กสำหรับแก๊ส รั้ว เป็นต้น ในบางโอกาสได้มีการทำสัญญาในโครงการชุมชนต่าง ๆ เช่น ใน ค.ศ.2000 ผู้ต้องขังทางด้านวิศวกรรมทำกำแพงเหล็ก 87 ชั้น เพื่อใช้สำหรับอสังหาริมทรัพย์ก่อสร้างบ้านในราคาข่อมเยาใกล้กับเมืองนิวกาสเซิล ซึ่งเป็นการทำกำแพงที่ติดตั้งโดยจำเลยที่ถูกพิพากษาให้ทำงานเพื่อชุมชน โดยได้รับการชื่นชมว่าเป็นตัวอย่างที่ดีในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งการฝึกอบรมเป็นปัจจัยสำคัญในทางวิศวกรรมที่ทำประโยชน์ให้แก่ผู้ต้องขังและทำให้มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในงานปฏิบัติการทั้งหมดได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9002 ผู้ฝึกสอนบางส่วนอยู่ที่นั่นมากกว่า 20 ปี และทุกสิ่งจะต้องได้รับการรับรองในการเข้าประเมินในโครงการ National Vocational Qualification (NVQ) อย่างแท้จริง

ส่วนงานผลิตสิ่งทอ ก็มีจำนวนผู้ต้องขังที่ทำงานในส่วนนี้เท่ากับ ๆ งานวิศวกรรม ผู้ฝึกสอนส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง การผลิตเสื้อผ้า ได้แก่ เสื้อยืด กางเกง เสื้อกั๊ก กางเกงชั้นใน และเสื้อกีฬา และขายผลิตภัณฑ์บางอย่างของเรือนจำ เสื้อผ้าเหล่านี้มีคุณภาพที่ดี (สิ่งทอได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 9002 ก่อนงานทางด้านวิศวกรรม) ทนทานต่อการซักด้วยเครื่องซักผ้าในเรือนจำโดยเสื้อนั้นไม่หดตัวและเกิดความเสียหายอื่น ๆ

ถัดมาเรือนจำยังมีฟาร์มโคนมขนาด 65 เอเคอร์ ที่มีฝูงโคนม Holstein ผู้ฝึกสอนในฟาร์มสองคนและผู้ต้องขัง 8-10 คนดูแลให้อาหาร ทำความสะอาด ด้อนเข้าฟาร์ม และรีดนมจากสัตว์และดำเนินกระบวนการผลิตนม โดยนมจะถูกนำเข้าสู่กระบวนการพาสเจอร์ไรซ์และบรรจุใน

บรรจุกิจภัณฑ์ในฟาร์ม ส่วนใหญ่บริโภคภายในศูนย์บริการเรือนจำ มีจำนวนเพียงเล็กน้อยที่สำหรับขายภายนอก

โดยทั่วไปแล้ว ฟาร์มเรือนจำจะต้องผ่านช่วงเวลาของความยากลำบาก ส่วนใหญ่ต้องสูญเสียเงิน มันเป็นการยากอย่างมากในการหาผู้ต้องขังในจำนวนที่เพียงพอสำหรับงานภายนอก โดยได้รับอนุญาตและสนใจที่จะทำงานในฟาร์ม ผู้ต้องขังหลายคนไม่ให้ความสนใจการริเริ่ม (วันทำงานเริ่มในเวลา 05.30 น. และไม่เคยอดก่อนเวลา 17.00 น.) และไม่มีความสุขในการสัมผัสกับสัตว์ สำหรับผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นว่ามีอนาคตที่ก้าวหน้าในสายงานนี้ และอีกผู้ต้องขังส่วนใหญ่เป็นผู้อาศัยในเมือง ซึ่งไม่เคยมีความคิดที่จะทำงานในฟาร์ม

ส่วนกิจกรรมการให้บริการมีผู้ต้องขังจำนวนเพียงเล็กน้อยที่ทำงานในส่วนนี้ ผู้ต้องขังต้องแก้ไขเสื้อผ้าของปลอมที่ยึดมาจากแผนกมาตรฐานการค่า พวกเขาต้องกำจัดเครื่องหมายการค้าปลอมจากเสื้อผ้าแล้วขายในร้านการกุศลในการช่วยเหลือสังคมซึ่งงานต้องใช้ความวิริยะอุตสาหะ เพราะเครื่องหมายการค้าส่วนใหญ่ถูกเย็บติดลงไปบนเนื้อผ้า และค่าจ้างต่ำมาก รวมทั้งงานซอฟต์แวร์สำหรับสิ่งพิมพ์ (Desktop publishing) ค่าจ้างก็ไม่สูงทั้ง ๆ ที่เป็นงานที่ต้องใช้ทักษะสำหรับงานในการบำรุงรักษาภายใน ผู้ต้องขังจำนวน 85 คนดูแลงานภายใน (ครัว ซักกรีด ทำความสะอาด เป็นต้น)

ส่วน HMP Coldingley¹⁸⁷ เป็นเรือนจำที่มีการฝึกอบรมทางอุตสาหกรรมประเภท C ร้อยละ 80 ของจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำมาจากพื้นที่ในกรุงลอนดอน ซึ่งรองรับผู้ต้องขังที่มีคำพิพากษาให้รับโทษจำคุกระยะกลางจนถึงระยะยาว หนึ่งในหลักเกณฑ์ของเรือนจำนี้ นั่นคือผู้ต้องขังต้องสมัครใจที่จะทำงานเต็มเวลา หากผู้ต้องขังปฏิเสธที่จะยอมรับการบริหารจัดการของเรือนจำในส่วนนี้ พวกเขาจะถูกย้ายไปยังเรือนจำอื่นแทนวัตถุประสงค์หลักของเรือนจำตามที่ได้กำหนดในแถลงการณ์พันธกิจของเรือนจำนั้น คือ เพื่อเพิ่มความสามารถในการจ้างงานของผู้ต้องขังภายหลังการปล่อยตัวโดยการให้โอกาสผู้ต้องขังการกล่าวถึงพฤติกรรมกระทำผิดและกำหนดคุณสมบัติและประสบการณ์ในการทำงานของตนเอง

HMP Coldingley ซึ่งการดำเนินการทั้งหมดนั้นเป็นการดำเนินการเช่นเดียวกับการดำเนินกิจการขนาดย่อม การปฏิบัติการทางอุตสาหกรรมประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลักซึ่งเป็นการดำเนินการจ้างงานเต็มเวลาของผู้ต้องขัง 165 คน ได้แก่

1. งานทางวิศวกรรมทั่วไปที่ให้บริการศูนย์บริการเรือนจำและสัญญาทางการค้าที่มีสถานประกอบการ 60 แห่งรองรับผู้ต้องขังในการทำงาน 37½ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (วันศุกร์ครึ่งวัน)

¹⁸⁷ *Rehabilitation of Prisoners* (pp.55-56). Op.cit.

2. งานด้านเครื่องหมายต่าง ๆ รวมถึงหน่วยงานสั่งการของผู้เชี่ยวชาญที่ดำเนินการกระบวนการทำสัญญาตามที่พวกเขาได้รับและดำเนินการจนแล้วเสร็จ ซึ่งเป็นงานที่ดำเนินการให้แก่ศูนย์บริการเรือนจำ กระทรวงมหาดไทยและสัญญาทางการค้า ที่มีสถานประกอบการ 54 แห่งรองรับผู้ต้องขังในการทำงาน 37½ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3. งานซักรีดที่มีสถานประกอบการ 60 แห่งที่รองรับผู้ต้องขังที่ให้ผลตอบแทน £1.2 ล้าน ในส่วนของสัญญาทางการค้าและ £1 ล้าน ในส่วนการทำงานในเรือนจำภายใน

ส่วนการฝึกอบรมพื้นฐานทางด้านอาชีพในสถานประกอบการเป็นสิ่งที่เป็นคู่ขนานไปกับงานปฏิบัติการนั้นงานปฏิบัติการทางวิศวกรรมนั้น ผู้ต้องขังจะได้รับประกาศนียบัตรพื้นฐานอาชีพแห่งชาติ National Vocational Qualification (NVQ) ในการผลิตทางวิศวกรรมและการเชื่อมโลหะ และหลักสูตรการฝึกสอนขับรถโฟร์คลิฟต์ และการปฏิบัติการเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เสนอประกาศนียบัตรสมาคมทางอาชีพที่หลากหลาย รวมถึงหลักสูตรการออกแบบทางคอมพิวเตอร์ เรือนจำดำเนินการแผนงานทางการศึกษาที่อนุญาตให้มีวันปล่อยตัวของผู้ต้องขังตามสมควรเพื่อเข้าร่วมในชั้นเรียนหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงทักษะพื้นฐาน (ความสามารถในการอ่านและเขียนและความรู้พื้นฐานที่ดีทางการคำนวณ) เทคโนโลยีทางด้านข้อมูล และการจัดเตรียมการทำงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ในการตั้งหลักใหม่ของผู้ต้องขังอีกด้วย HMP Coldingley อยู่ในขั้นตอนการสร้างศูนย์งานที่ทุ่มเทในการประสานงานความคืบหน้าของผู้ต้องขังในระหว่างระยะเวลาที่พวกเขาถูกคุมขังในเรือนจำ การกระทำการแจกเช่นการเชื่อมโยงหลักสำหรับทั้งตลาดแรงงานภายในและภายนอกและเรือนจำมีความพยายามที่จะก่อตั้งหุ้นส่วนร่วมกับบริษัทในท้องถิ่นและระหว่างประเทศ ซึ่งรูปแบบของ HMP Coldingley แสดงให้เห็นว่า การทำงานในเรือนจำที่ถูกมุ่งเน้นให้ผู้ต้องขังสามารถได้รับทักษะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริงและได้รับประกาศนียบัตรในเวลาเดียวกันซึ่งเป็นการเพิ่มประสบการณ์ในสภาพแวดล้อมการทำงานที่แท้จริง